46րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 476 Գ ՊՈԼԻՍ. 5/18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1902 ԵՐԵՔՇԱՐԹԻ 17 ՇԱՊԱՆ 5 ԹԵՇՐԻՆԸ ՍԱՆԻ 13

JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUMÉI-EFKIAR
38, Grand Rue de la S-Porte, 38
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գոզը Ալի Ճամպաս, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افكار
ارمنیجه یومی وسیاسی غزته‌در
صاحب امتیازی: اوحانس فرید
اداره خانه‌سی: بابِ عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեա
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50 ղր.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 Ֆր	13 Ֆ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ,
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՎԱՂՈՒԱՆ ԹՈՒՈՎ
ԹՂԹԱԿՑԻ
Տ. ՎԱՐԴԱՆ ՔՀՆ. ԱՍԼԱՆԵԱՆԻ
ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ
ԻՐ ԸՆԴԴԻՄԱԽՕՍՆԵՐՈՒՆ

"ՀՌՈՄ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՄ„

Թօփ Գափուէն էր։

Աղւոր, լուսինկայի պէս աղջիկ մը, … ոտքերուն վրայ վարդ էր ծա… չուրթներուն վրայ մայրամուտքը … կարմիր մըն էր կպցուցած կար… իր բոլոր երազային հմայքը ըն… պէս թացուած այդ զոյգ … թերթերուն վրայ։ Աչքերուն, … մեղցնող այդ աչքերուն մշու… վերամբարձքը, հոգիի տխրութիւն … կը ծածկէր կարծես իր խորը, և … ճերմակ դէմքին վրայէն սեւ … մութ մազերու յորձանք մը կը վիժէր՝ … նեղ չղթայումներէն սան…։

Սանկ մէկ-երկու ք մը տեսած էր … և հիացած՝ աղուոր մարմինին … և դաշնաւորութեան … զոր ունէր ժողովուրդի, … պէտք ըսէր, այդ աղջիկը, որ … կրօնափոխ եղաւ սիրտին ձայնէն …, մոլորած։

Պատմութիւն։

Պատմութիւն չունէ՛ր իսկ գուցէ, … սովորական, ո՛րքան տափակ … խնդիրին, և ո՛լ փողոցա… դարձած կարծես մեզի համար, … ըսած ենք զայն։

… մը, Թօփ Գափուցի այդ աղ… որուն շուրջ բիւր երիտասարդներ …, իր սիրտը յանձնած զը… Հռոմի մը, որու … հետ, Օտարին, Արգիլ… ալ հաճոյքը, բերին Թափեցին … կուրծքին տակ տարփանքին …, և ան, որ մը, սիրայայտնու… զեղուն և խօլ վայրկեանի մը …, իր տարփածուին չրթունքին վրայ, … իր կրօնքը փոխել, իր հա… խիղճ՛ին ճամբան լքել՝ սիրտին … համար։

Իր այս գաղափարը սա՛նկ զգացուց …, որ կայծակնահար, արցունքը …, հրաման չտալու անոր, թամ… ո՛ր ժամէն որուն Աւազա… էր իր շնորհքը և նուիրա… իր անունը. իսկ ան մարկ … առոյ և ետքը, իր աղջիկի հա… …մութեան, երախտագիտութեան … տակ երբ արցունքի պիտի գար, … ուրուանկարը երիտասարդին, որ … իրեն կ'աղերսէր. ու նոյն … իսկ, … երեւակայու… այդ ծաղիկէն, որուն ուժ կու… … կիրք մը, ցնցեց գլուխը, … աղուոր աչքերը և մրմնջեց.

—Ջէ՛… հռոմ՛մ պիտի ըլլամ…

… միւս … Ֆէնէրի Պատ… էր արդէն, իր սիրած … ձեռքը բռնած, զոյգ մուրացիկ…, օտարականներու պէս, որոնք … կուրծքերնին ճնշուն՝ …մութիւն, գուժ կ'աղերսեն քննել։ … յոյն քահանան հարցաքննեց … սիրտին ուժը քննեց, և գուցէ … մայրենի եկեղեցին լքելը աղէկ բանի պէս չցուցուց —գոնէ երեսանց— ու անոր սիրտին վրայ կէս յոյս մը դրած, փորձութեան նմարը գլխուն՝ ղրկեց Հայերուն Պատրիարքարանը որպէս զի վերջին համոզումը կատարէ ան, հուսկ խրատը տայ իր փախարկէն փախած ոչխարին, մահու անկողինի մը վրայ կատարուած խոստովանանքին, հաղորդութեա՛ն պէս տխուր։

Անցած տարու էր Պատրիարքարան բերած էին զայն, որ ճամբորդի մը, տունէ նոր ելլողի մը անփութութիւնը ունէր իր վրան, տժգունութիւն մը այտերուն և լաց մը իր աչքերուն խոռունկը։

Տանըրէյը իր քովը նստեցուց Մանիկը և կրօնքի մարդու բոլոր լեզուանիութիւնը, հաւատքի ցնցող և զղջացնող բոլոր համոզումները թափեց մոլորածին ականջին ի վար, որ գլուխը հակ, աչքերը կիսաբաց և կուրծքը հեւքոտ կը կենար, պանդուխտի մը արգահատելի ինկածութիւնով։

Հայ եկեղեցին իր կոչումները աւարտած էր. մայրենի աւազանը իր իրաւասութիւնները պարզած և աղջիկը, ներքին լուռ պայքարի մը վերջ դրած, չլսելու համար մօտը նստող ծնողքին և փոքր քրոջը ցնցող ու պաղթկացող արցունքները իր քղանցքին շուրջը, ինքզինքը դուրս նետեց սենեակէն, չար ուրուականէ հալածուող կոյսի մը պէս, հազիւ կրնալով չչնչել.

—Ջէ՛, Տէր հայր… ա՛լ չեմ կըրնար… ես հռոմ պիտի ըլլամ…

Ջէ՛, հռոմ մի՛ ըլլար դուն, հայո՛ւ աղջիկ, սիրտի խարկանքոտ վայրկեանի մը անմտած որոշումով, և մի՛ անարգեր այն եկեղեցին որ քեզի օրհներ է և մի՛ լքեր այն յարկը որ սիրտիդ մէջ հաւա՛աք է կաթեցուցեր. նայէ՛ անգամ մըն ալ քու ծերանալու մօտ հօրդ ու մօրդ, անոնց ակօսուած այտերուն արցունքներո՛ւն նայէ մէյ մը, յիշէ թէ քսան անընդհատ տարիներ քեզի խնամեր, մեծցուցեր են այնպէս՛ ինչպէս չպիտի խնամէիր դուն քու պարտէզիդ միակ վարդենին, և այսօր բաղդի մէ՛կ հարուածով, քմահաճոյքի մէ՛կ քայլով կը զատուիս քենէ. դուն՝ ցաւէն դողդողուն, սէրէն չլտառուած այդ էակները կ'արհամարհես, անոնց քու աղջիկ ըրած ծնրադրութիւնը կ'ապացես երթալ ինալու օտար տաճարի մը գիրկը, այլացեղ ընտանիքի մը երդիքին տակ։ Ջե՞ս խնամած թռչուն մը, չե՞ս մեծցուցած ծաղիկ մը ու անոնց յանկարծական բաժանումին ցաւը չե՞ս զգացած երբեք. գոնէ ատիկա՛ յիշէիր երբ քեզ ապրեցնողներուն բոլոր խըրատներուն, աղերսներուն դէմ էիր կեցած։

Դո՛ւն, աղուո՛ր Մանիկ, քու սիրային մոլորանքիդ արշաւին մէջ մէյ մըն ալ ետիդ նայէ, տե՛ս այն տունը զոր կը լքես, աւերա՛կ կը դարձնես, և այն սիրտերը որոնք կը դաչունես անգիտակցաբար, երբ կ'երթաս փախնալ քննող երիտասարդի մը, որ քու հայ աղջկան սեւ մազերուդ, աղուոր աչքերուդ և գրաւիչ մարմինիդ վայելքներուն տենչանքով գիշերները պատուհանիդ տակ թափառեցաւ, սէրի խունկը ծխեց, և անծանօթ հեշտանքի մը բագինը կանգնելով դէմդ, ընտանեկան ողջակիզումի մը ճենճերքին մէջ քեզ իրեն կանչեց. և դո՛ւն, միամիտ աղջիկ, սէրի՛, կեանքի՛, հեշտի հուրքի ծաղիկ, գացի՛ր ինկար հոն, առանց գիտնալու թէ վաղը, այդ յոյն երիտասարդը քենէ կշտանալէ, շնորհներէդ յափրանալէ ետք, գուցէ փախի իր ցեղէն խարտիշագեղի մը հետ, որ թէ՛ նոր պիտի ըլլայ քենէ և թէ նախապատիւ։ Իսկ դուն այն ատեն, զգացած քու կոյր ընդվզումիդ բոլոր ուժը, բոլո՛ր վրէպը, տունը ունեցած համեստ «չալ»դ գլուխդ, պզտիկ ճաքուկի մը ձեռքէն բռնած, վարանքով, դողով պիտի գաս հօրդ սեմին վրայ ծնրադրելու, պատառ մը չոր հացին պաղատելով, և քու ժամուդ դուռին քարերը պիտի համբուրես ըրած անհընազանդութեանդ չքմեղանք մուրալու համար։

Այս տխուր բայց իրական հեռանըկարը աղէ՛կ ճանչցիր դուն ու այնպէս դիմէ. հո՛ն, ուր կը խուժես քան կը վազես, եկեղեցիէդ զգացումները ոտնակոխ ըրած։

Սիրատեսաց պատուելիի մը դէմը չէ՛ որ կը գտնուիս, աղուոր Մանիկ, չէ՛, այդպէս մի կարծեր, ընդհակառակը, ան որ կ'ըսէ աս տողերը, քենէ աւելի ջերմեռանդ քուրմ մըն է սէրի կուռքին՝ ընտանեկան տաճարին մէջ. բայց որոշէ՛, այն սէրը զոր կը զգաս վայրկեանի քմահաճո՞յք մըն է, վաղանցիկ յափրանքի՞ մը ծիլը թէ խորունկ, արմատաւոր ծա՛ռ մը, և մանաւանդ կըշռէ թէ ան որուն կը դիմես իր կուրծքին տակ ունի՞ քեզի չափ կրակ, քեզի չափ ուժ՝ իր կրօնքը ուրանալու ատեն քեզի՛ համար, Հա՛յ աղջիկ, ապա թէ ոչ խէ՛, նետէ այդ սէրը որ վարակեր է քեզի, և քու վաղուան բարելաւումիդ համար իսկ, յօշէ՛, յոյսէ՛ զայն, գնա նոր ծլած ատենին իսկ և եկուր այն ընտանիքին քով որ քեզմով կ'ապրէր, և այն ժամուն գիրկը որ քեզի օրհնեց և քու զաւակներդ ալ պիտի օրհնէ, իր արցունքոտ մաղթիներով։

ՅԱԿՈԲ ՏԷՐ-ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ՆԱՐԵԿԸ

Միմիայն «Մանզումէ»ի այն ընթերցողներուն յատուկ է, որոնք թիւ 431էն սկսեալ թերթ կը գնեն։ Աշխարհաբար Նարեկը բացէն պիտի չծախուի։

ԳՐԱԽՕՍԱԿԱՆ

ՓՈՐՁ ՄԸ ՔՆՆԱՍԻՐՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՅ
(ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԲՕՓ)

Թարգմ. Գր. Մալխաս, Վիեննա, Մխիթարեան Տպարան, 1902

Ա.

Պէտք է ընդունինք որ՝ 1902ի աս վերջին մասը, երկար տարիներու ամուլ շրջանէ մը վերջ, աչքի զարնող գրական է՛ն բեղուն շրջանը եղաւ, ուր՝ իրարու ետեւէ հրապարակ նետուեցաւ Սիպիլի «Ծովքեր»ը, Ցարութիւնեանի «Լքուած Բնար»ը,—երկու անվիճելիօրէն գեղեցիկ գործեր,—ու ասոնցմէ վերջն ալ, Թարգմանութիւն մը՝ Անգլիական հարուստ գրականութենէն,— Արուեստական դպրոցին է՛ն մեծ ներկայացուցիչին և է՛ր օրուան էն մեծ քանաստեղծին՝ Ալեքսանդր Բօփի «Քննասիրութեան վրայ փորձ մը»ն որուն Հայերէն Թարգմանութիւնը ոսկէ կերպով կասկածի տեղ մը չպիտի ձգեր, այնքան ատեն որ անոր թարգմանիչը, ամէնուս ծանօթ, հմուտ քննադատ, Գր. Մալխասն է։ Հոս նպատակս պիտի ըլլայ ճշդել թէ՝ ո՛ր աստիճանի կարեւոր գործ մը կատարած է Գ. Մալխաս, և որքա՛ն ալ յաջողած։

Փութէն Արժանիէ.—Ալեքսանդր Բօփի այն գործը զոր Թարգմանելու սիրուն գաղափարը յղացած է Գ. Մալխաս, պէտք է ըսել որ, արժէքի տեսակէտով կրնայ գոհար մը նկատուիլ, այն դարուն համար սակայն զոր՝ երկու հարիւր տարիներու անջրպետ մը մերինէն կը բաժնէ։ Ամէնէն աղէկ բանը ըրած ըլլալ կը կարծեմ, Թէնի, նշանաւոր իմաստասէր—քննադատին, Բօփի այս գործին մասին յայտնած կարծիքը մէջ բերելով։ «Քառասուննոց կին մը անոնց համար միայն գեղեցիկ է որոնք դեռատի եղած ատենը զինքը սիրած են», Ասիկա Սթէնտալի խօսքն է, զոր փոխ կ'առնէ Թէն, որուն կ'աւելցնէ. «Խեղճ մուսան սակայն,—Բօփը ակնարկել կ'ուզէ,—քառասուն տարեկան չէ՛, հարիւր քառասունէ՛ն ալ աւելի է...։ Հիմա ճաշակները փոխուած են. մարդկային միտքը անիւի մը արագութեամբն է որ կը գործէ, ու երեւոյթներուն հետ, հեռանկարներն ալ փոխուած են. ու մե՛նք, նկատի առնելու ենք այս փոփոխումը։ Հիմակուան մեր փնտռածը գրական նոր գաղափարներ են, նո՛ր գաղափարներ ու պարզ զգացումներ։ Մեր հոգը չէ անոնց ինչպէս չպարուած ըլլալը, մեզի համար գործն է կարեւորը՝ Ցառաջքան, «Ներածութիւն» ոճի մասնայատկութիւն, արտայայտութեան շնորհալիութիւն, գրական այս ամբողջ հանդերձատունը հնավաճառին խանութը փոխադրուած է հիմա»։

Ասիկա Թէնին կարծիքը։ Անցնիմ անոր՝ զոր ես պիտի յայտնեմ։

Մարդ չի կրնար բացատրել, ո և է կերպով, այն գաղտնիքը թէ՝ ինչո՞ւ համար արեւուն լոյսին չափ որոշ ճշմարտութիւն մը կ'անտեսուի, ու մեծ բան մը ըրած ըլլալու հովերով մը Թարգմանութեանը կը ձեռնարկուի անանկ գործի մը որմէ չեմ գիտեր ինչ կարգի շահեկանութիւն մը և օգտակարութիւն մը պիտի կրնայ ունենալ քսաներորդ դարուն մէջ ապրող սերունդ մը՝ որուն արտադրած … կան քննադատները անգամ սորվելիք նոր բան մը չեն կրնար գտնել անոր մէջ։ Բօփի «Քննասիրութեան վրայ փորձ մը»ն իր դարուն համար միայն գոյութիւն ունենալու իրաւունքը կրնայ ունենալ։ Ո՛չ մեր արդի բանաստեղծները և ո՛չ ալ քննադատները անոր պատուէրներուն կը կարօտին, ու արդէն գիրքին արժէքը բանաստեղծութեան յաջող նմոյշ մը ըլլալուն մէջ կը կայանայ քան թէ անոր պարունակած պատուէրներուն մէջ։ Ու իրա՛ւ, անկե՞ղծ է արդեօք Գ. Մալխաս, երբոր իր Թարգմանութեանը միջոցով մեզի կը հրամցնէ ան կարգի … մը. «Համերոսի գործերը թող ըլլան քու ուսումնասիրութիւնդ և զուարճութիւնդ. կարդա՛ զանոնք ցորեկը, և գիշերը մտածէ անոնց վրայ. անկէ՛ կազմէ դատողութիւնդ, անկէ առաջ բեր առածներդ, և Մուսաներուն օրինակին հետեւէ, բարձրանալով դէպի անոնց աղբիւրը. կարդա՛ անոր բնագրը՝ յարատեւ բաղդատելով զայն իր մէջը, և թող քու մեկնութիւնդ ըլլայ Մանդուայի Մուսան՝ Վիրգիլիոսը»։

Ըսելիք չիկայ։ Ջրո՞ւք թէ Համերոսին ու Վիրգիլիոսին աշխարհաբարը պատրաստելու ետեւէ էք հիմա ալ։ Բօփն ալ արդէն անանկ ըրաւ, «մեծ հռչակ մը հանելուն պէս Համերոսի բանաստեղծութիւնը Թարգմանելու սկսաւ ինչ որ սակայն պատճառ մը եղաւ որ կորսնցնէ իր է՛ն բեղուն տարիները, որոնց հետ նաև այն հմայքը ներշնչումը որ իր համբաւը շինեց. այսպէս Բօփ սահմանափակօրէն գրական կեանք մը ապրեցաւ, որուն հետեւանքը եղաւ ծայրայեղօրէն մեծ կարեւորութիւն մը տալ յետ ու … հարցերուն (*)»։ Այսպէ՛ս, եթէ Գ. Մալխաս հաւատարիմ հետեւող մըն է այդ պարագաներին, շիտակը մեծ բան մը չէ որ կ'աւելցնէ իր ունենալ ձգտած համբաւին։ Զօհրապ, Զօլայի մահուան առթիւ գրած տողերուն մէջ. խնամութիւն մը ձեւացած ըլլալ կը տեսնէր Զօլայի և իր մէջ։ Պիտի ներէ՞ք որ, ես ալ Բօփի և իր մէջ խնամութեան մը կապը գտնեմ։ Իր Թարգմանութեան առաջին էջերը կազմող «Բօփի Ցիշատակարանը» կարդացող մը անշուշտ համամիտ պիտի ըլլար ինծի։ Ու ես այդ խնամութիւնը աւելի շեշտուած կը տեսնեմ անոնց երկուքին հոգեկան անձերուն մէջ, ուրիշ մը Թերեւս ըսէր փառասիրական անձերուն մէջ։

Բօփի գիրքին արժանիքին նկատմամբ այսչափ մը խօսելէ ետքը, անցնիմ միւս կէտին։ Ու թէ որ,—առանց նկատի առնելու գիրքին արժանիքը,— Գ. Մալխաս պէտք եղածին պէս յաջողած ըլլար գէթ Բօփը հայացնելու ոչ այնչափ դժուար գործին մէջ, պէտք է հաւատալ որ, բա՛ն մը ըրած ըլլալու իրաւունքը պիտի ունենար։ Այսօր սակայն, երբ դժբաղդաբար հրապարակ ելած է անգա՛մ մը իր Թարգմանութիւնը, կրնա՞յ արդեօք ձեռքը խիղճին վրայ դնելով ըսել թէ՝ իրաւ բան մը ըրած է. Նամանաւանդ որ, «շատերու ծանօթ իր ճաշակ»(!)ին համաձայն հաճելի(.') արձակով կը գրէ, փոխանակ ոտանաւորի։ Երբ այս Թոյլտուութիւնը կ'ընէ Գ. Մալխաս իրեն, չէ՞ք կարծեր որ նոյնչափ մըն ալ Թոյլտուութիւն իրեն համար ընթերցող դասակարգը ընէ պահանջելով որ քիչ շատ հասկնալի բաներ մը հրամցնէ իրեն, Գ. Մալխաս՝ որ այնքան լաւ, այնքան ջղուտ ոճով մը կը գրէ իր քննադատականները(.') Սխալա՞ծ պիտի ըլլամ արդեօք հետեւցնելու որ իր սիրելի այդ ճիւղին մէջ միայն ինք կրնայ ցուցադրել իր ոճին բոլոր այդ յատկութիւնները։ Ուրեմն երկու խօսքով ըսեմ որ իր այս Թարգմանութիւնը բառին բուն նշանակութեամբ ջախջախ-բռնի՛ նման մըն է՝ իրմէ գէթ անկէ աւելին կը սպասուէր։ Պա՛տրանք։ Գիրքին մէջ, առաջին էջէն, մինչեւ վերջին էջը՝ սխալ Թարգմանութիւններ, անհասկընալի պարբերութիւններ, աւելորդաբանութիւններ, քերականական սխալներ փնտռուածէն շատ աւելի առատօրէն։ Թարգմանութիւն մըն է ան վերջապէս, որ տկար ու ինկած է, եթէ կարելի է այսպէս ըսել, Թարգմանութիւն մը որ բնագրին կորովէն հետք մը իսկ չունենալէ զատ, ո՛չ գրաբար է և ո՛չ ալ աշխարհաբար, ո՛չ ազատ՝ և ո՛չ ալ բառական։ Ու ասոնք պատիւ չէ որ կը բերեն Գ. Մալխասի անունին և ոչ ալ, մանաւանդ, Բօփի համբաւին զոր Թարգմանիչը աղարտած է պարզապէս։ Ցանգաւորութեան ու դաշնաւորութեան տեսակէտներով իբրեւ կատարելութեան նմոյշ մը նկատուած այդ բանաստեղծութիւնը անհամութեան ու տափակութեան գլուխ գործոցի մը փոխուած է Գ. Մալխասի գրիչին տակ. ու ան՝ պատասխանատու է ատոր։

Թուիմ նաև առաւելութիւնները Թարգմանութեան, որովհետեւ պէտք չէ միակողմանի ըլլալ։

Գիրքին առաջին առաւելութիւնը աս է որ հայ լեզուին նոր բառերու մթերքով մը օժտած է Գ. Մալխաս, որոնցմէ ամէնէն աւելի պիտի կրնան օգտուիլ մեր անգլ.է հայ. երկու բառարաններուն հեղինակները։ Երկրորդ առաւելութիւնն ալ սա է որ ընտիր Թուղթի վըրայ տպագրուած, սիրուն գրքոյկ մըն է Թարգմանութիւնը։

Բնագիրը աչքիս առջեւը ունենալով մէկտեղ, մէջէն չի կրցայ ելլել ես, ու երեւակայեցէք թէ ինչ պիտի ընէր միմիայն Թարգմանութիւնը կարդացող մը, եթէ երբեք ա՛նպատճառ … կարդացուի ան»։ Այս գիրքը կարդացողներէն ո՛չ մէկը պիտի կրնայ … գաղափար մը յայտնել, կը կարծեմ թէ, որովհետեւ բացարձակապէս անհասկնալի՛ է ան։ Գ. Մալխաս որ այնչափ ճանչնալ կը թուի աշխարհի բոլոր քննադատները, նամանաւանդ Պուալօն, չեմ գիտեր ինչպէս կ'ըլլայ որ կը մոռնայ դասական վարպետին սա խօսքը. «Ce que l'on conçoit bien, s'énonce clairement, et les mots pour le dire arrivent aisément»։ Թող ներէ ուրեմն Գ. Մալխաս որ ըսեմ իրեն թէ պէտք եղածին պէս չէ հասկցած բնագիրը և ճի՛շդ ատոր համար է որ զայն արտայայտելու համար պէտք եղած «բառերն ալ դիւրաւ չեն եկած» իր լեզուին։ Ու ինչ կ'ըլլար եթէ գէ՛թ անգամ մը … աչքէ անցընէր Թարգմանութիւնը …, զայն մամուլին յանձնելէ առաջ, քանի որ նոյնիսկ Բօփ, «երբ բան մը գրելու ըլլար, առնուազն երկու տարի կը պահէր զայն իր դարակին մէջ», ու ատով ալ չբաւականանալով «ատեն ատեն կը կարդար զայն ու նորէն կը կարդար և կը սրբագրէր»։

Աւելորդ բան պիտի ըլլար Գ. Մալխասի Թարգմանած գիրքին սխալներով զբաղիլ, — քանի որ այդ գործը էջեր պիտի լեցնէր,—բայց իր կարողութեան անճանաչութեան առաջ բերած յոռի հետեւանքներուն անհանդուրժելիութիւնը՝ կը հարկադրէ զիս այդ բանին։

ՆՇԱՆ ԹՕԴԱԹԼԵԱՆ

(*) Ռըվիւ տէ տէօ մօնտ, 1888, Մարտ 15, Էմիլ Մօնթէկիւ։

)(57)(

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ

ՄԱՐՔ ՄԱՐԻՕ

…ՈՅ ՄՈԼՈՐԱՆՔԸ

Թ.

Ընդվզում

… շուտարած՝ չի կրցաւ պա… մը տալ։

—Ատո՛ր համար էր չէ՞, որ աս առ… Օրիորդը եկեղեցի երթալ ուզեց, … նորէն Պ. Լարոշ՝ որուն ձայնը կը …։

… այս վերջին հարցումը սարսեց հա… … պատասխանելու։ Թէպէտ կրնա՛ր շիտակը խոստովանիլ, և սակայն,

—Ոհ չէ՛ Պա՛րոն…, ըսաւ։ Կրնա՛մ վստահեցնել ձեզի որ, Օրիորդը արդէն շա՛տ առաջ ի վեր, անգամ մը եկեղեցի երթալ կը փափաքէր…

—Մինակնի՞դ չի գացի՛ք հոն։

—Կ'երդնու՛մ Պարոն… Իրա՛ւ որ մինակնիս գացինք։

—Ինչ որ է. աս չէ՛ խնդիրը։ Դուն գիտէիր որ աղջիկս Պ. տը Ֆավրէօլին հետ սիրահարած էր… Ուրեմն վատ դեր մը խաղացիր դուն այսօր՝ չարաչար գործածելով իմ վստահութիւնս… Ա՛ս վայրկեանէն ալ մի՛ երեւնար աչքիս. զրկուած ես բոլորովին պաշտօնէդ։

—Պարո՛ն…, ըսաւ պաղատանքով խեղճ աղջիկը՝ որուն այտերը վայրկենապէս ողողուեցան արցունքներով։

Ջայրացած հայրը բանի մը ականջ չի կախեց, ու.

—Լաւ՛ Թշուառական…, պոռաց։ Քեզի այնչափ բարութիւն ընելէս ետքը աս՛նկ հէ՛… Իմ աղջիկս համար ոճի՛ր մը գործեցիր դուն պարզապէս, ոճի՛ր…

—Ահ այո՛ Պարոն… Կը ճանչնա՛մ ըրած սխալս… Բայց կ'երդնու՛մ նաբէն, մի՛ վանէք ինծի, մե՛ղք եմ…

Պ. Լարոշ առանց բերնէն խօսք մը հանելու, մատը ելեքտրական զանգակի մը դպցուց յանկարծ։

—Գթութի՛ւն Պարոն…, աղաչեց նորէն խեղճ կինը։ Աստուած իմ, ի՛նչ պիտի ընեմ…

Ժէրօմ ներս մտաւ։

—Բօլէթին հետ վե՛ր ելիր, հրամայեց Պ. Լարոշ։ Ա՛նմիջապէս թող ժողվէ գոյքերը ու մեկնի պիտի։

—Պարո՛ն… Կը պաղատի՛մ…, հառաչեց վերջին անգամ մըն ալ Բօլէթ՝ փորձելով Պ. Լարոշին ձեռքը ցնել, պագնելով գութը շարժելու համար քիչ մը։

—Անդառնալի՛ եմ առած որոշումս, ըսաւ պաղութեամբ Պ. Լարոշ։ Խօսքէս ետ չե՛մ դառնար երբեք։

* * *

Բօլէթ սենեկապանին հետեւեցաւ տպաւորուած՝ անցած դարձածներուն տարօրինակութիւնը աչքին առջեւ բերելով։ Պ. Լարոշ դուռը ուժգին գոցելով անոնց ետեւէն, գնաց մտածկոտ նստիլ իր գրասեղանին առջեւ։

Գրասեղանին մէկ գզրոցը դուրս քաշեց, և ծախքերու յատուկ տետրակ մը թղթատելով, արագօրէն Բօլէթին հաշիւը բացաւ, ու գրպանէն հանելով սեղանին մէկ անկիւնը զետեղեց։

Ցետոյ նամակի թուղթ մը հանելով, որուն գլուխը իր վաճառականական անունը կար, գրեց.

«Բօլէթ Տուռանտ կինը 11 տարիէ ի վեր կը ծառայէ իմ տանս, իբրեւ սենեկապանուհի։

«Ատիկա հաստատելու համար սա վկայագիրը կը յանձնեմ իրեն։

«Սիլվէն Լարոշ»

Դրամին հետ այդ վկայագիրն ալ դրաւ սեղանին վրայ, և դարակը գոցելէն ետքը իր աղջկան սենեակը գնաց։

* * *

Խեղճ աղջիկը ներս մտնալուն պէս աթոռի մը վրայ ինկած էր։

—Բօլէթը վռնտեցի՛, ըսաւ էն առաջ Պ. Լարոշ, դեռ բնաւ ուրիշ խօսք մը չըսած։ Տա թշուառականը չարաչար գործածեց իր վրայ ունեցած հաւատարմութիւնս, Պ. տը Ֆավրէօլին հետ տեսնուելու համար առիթներ հայթայթելով քեզի… Քու ըրածդ ալ, գիտցած եղիր որ պարկեշտ աղջիկի մը գործը չէ՛։

Ժան այս անարգանքը լսելով սարսըռաց, և սակայն ինքզինքը ուժով բռնեց։

—Դուն կը յիշե՞ս կարծեմ, թէ ինչ ըսի քեզի Էտմօնտին համար, շարունակեց Պ. Լարոշ։ Այն օրէն ի վեր, երբ գիտցայ թէ բարեկամութենէ աւելի ուրիշ բան մը կ'ապրէր ձեր մէջ, ջանացի ամէն միջոց ձեռք առնել այդ կործանող գործէն ետ կեցնելու համար քեզի։

Ժան պատասխան չի տուաւ, ու մինակ իր սրտին հետեւելով, կը ջանար ամբողջ ույժերը ամփոփել, դիմադրելու համար իր հօրը սպառնալիքներուն։

Թարգ. ՇԱՀԻՆ

(Շարունակելի)

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ԴԱՀԼԻՃԸ

Հակառակ Մ. Սակասթայի բուռն ճիգերուն, տակաւին սպանիական դահլիճին կազմութիւնը լուծում մը չէ գտած, և Մատրիտէ հասնող հեռագիրները անոր յաջողութեան նկատմամբ շատ յուսատու են։ Մինչեւ հիմա ազատական պետը, մրցակցութիւնը ունեցաւ իրեն դէմ Մ. Մոռէի և Մ. Ռոտրիքանէզի, այսինքն երկու պաշտօնէ քաշուած անդամներու, որոնք պիտի մուտք գտնէին նոր կազմուելիք դահլիճին մէջ։ Իրաւ է որ կ'ըսուի թէ զօրավար Վէյլէր յայտարարած է որ Մ. Սակասթայի տրամադրութեան տակ կը գտնուի, բայց ստոյգ է և գուշակելի նաև որ՝ այս վերջինը ի գործ չպիտի դնէ իր անձնուիրութիւնը։

Նախարարական ընտրութեան այս խնդրին մէջ ամէնէն աչքի զարնող կէտը սա է որ, Մ. Սակասթա չգիտեր ինչ ընելիքը։ Քանի մը օր առաջ կ'ըսուէր թէ իր նոր խմբակցութեան կ'ուզէ տալ բոլորովին ազատական և հանրապետական հանգամանք մը։

Այսօր ալ կ'ըսուի թէ՝ մտադրութիւն մը ունի համաձայնութեան մը գալու բանաւէճ յարուցանողներուն հետ։ Այս նպատակով արդէն տեսակցութիւններ տեղի ունեցած են Թէթուան դուքսին և մարաջախտ Լօբէ Տօմինկէի հետ, —նոյն ինքն այն մարդուն՝ որ վերջերս Ծերակուտական ժողովին մէջ կը յայտարարէր թէ պէտք է լքել կուսակցականութեան քաղաքականութիւնը և ի գործ դնել համակեդրոնացման քաղաքականութիւն մը։ Համակեդրոնացման այդ դաշինքն է արդեօք որ կ'ուզէ կազմել Մ. Սակասթա. բայց այդ ծրագիրը իսկ, հեռագիրներուն նայելով, լքուած է հիմա։ Ուրեմն Սակասթա հիմա պարզապէս պարտաւորուած է դառնալու իր նախկին գաղափարին, որ էր՝ դահլիճը կազմել միմիայն ազատական տարրերով, որոնք մեծամասնութիւն կը կազմեն Քորթէզին մէջ։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Լեզուական խնդրին վրայ Մ. Բէրպէրի յայտարարութիւնները լսելէ առաջ, Խորհրդարանը դատերավայրը հանդիսացաւ բուռն տեսարաններու, ընկերավարականներուն և հակասեմականներուն միջեւ, Վիէննայի մէջ տեղի ունեցած միջադէպերուն պատճառաւ, Ստորին-Աւստրիոյ Նահանգային Ժողովին ընտրութեանց առթիւ։ Երկու հակառակորդ կուսակցութիւնները ծանր նախատինքներ ուղղեցին իրարու, մինչ քաղաքապետ ու երեսփոխան Մ. Լուէկէր, ոտքի վրայ կեցած և ձեռքերը դարձուցած իր հակառակորդներուն կողմը, կը գոչէր. «Ձեզ ամէնքդ ալ ջախջախեցինք։» Վերջապէս հանդարտութիւնը վերահաստատուեցաւ և ժողովը սկսաւ քաղաքական վիճաբանութեան։ Հազիւ թէ Մ. Բէրպէր ոտքի ելած էր, երբ Չեխ արմատականները անոր վրայ խուժեցին, շրջապատեցին զայն և բռունցքնին վերցուցած կը գոչէին. «Դուրս Բէրպէրը, դուրս։ Իր տեղը Խորհրդարանին մէջ չէ, այլ պատժական ատեանին մէջ։»

Այս կռիւը տեւեց քանի մը վայրկեան, յետոյ Մ. Բէրպէր կրցաւ շարունակել իր բանախօսութիւնը, ալ աւելի անկողմնակալութիւն դնելով իր խօսքերուն մէջ։ Նախարարապետը յայտարարեց թէ երկրին օգտին համար պիտի շարունակէր իր խաչի ճամբան բարձրանալ, առանց վհատելու, և թէ չպիտի դադրէր լուծում մը գտնելէ այն ազգային վէճին որ այնքան մեծ վնաս կը պատճառէ Պոհեմիոյ երկու ազգերուն ու Աւստրիոյ կայսրութեան։ Ուրեմն պիտի շարունակէ իր անաչառ և անկողմնակալ միջամտութիւնը ընծայելու երկու կուսակցութեանց և թոյլ չպիտի տայ որ լեզուական խնդիրը վերցուի օրակարգէն։ Վերջերս ներկայացուած օրինագիծը չկրնար կատարեալ ըլլալ և վերաքննութեան մը ենթարկուելու։ Խորհրդարանին ալ առիթ չէ տուած առաջին անգամ ըլլալով վիճաբանելու լեզուական խնդրին վրայ. որ կարեւոր անվիճելի յառաջդիմութիւն մըն է։ Մ. Բէրպէր այս անգամ ուզեց չդպչիլ Չեխերու դիւրազգածութեան։ Աւստրիա, ըսաւ, ազգային զինուորական տէրութիւն մը չէ, հետեւաբար չկրնար ունենալ իր ազգային կամ պետական լեզուն։ Սակայն հարկը կը ստիպէ որ միակ լեզու մը գործածէ կարգ մը վարչական շրջանակներու մէջ»։ Նախարարապետը իր բանախօսութեան վերջը յարեց. «Կառավարութիւնը կը փափաքի Չեխերուն մօտենալ։ Թո՛ղ բարեացակամութիւն ցոյց տան հաշտութիւն կնքելու, մենք այլ եւս չպիտի վիճինք անոր ձեւին վրայ»։ Կը կարծուի թէ այս բանախօսութենէն ետքը Չեխերը նուազ անիրաւախոհ ըլլան եւ հաւանին վերսկսիլ քանի մը շա-

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ՆԱՐԵԿ
Թարգմանեց ՔԱՍԻՄ
ԿԱՐԴԱԼ ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍԸ
ԽՆԱՄՈՎ ՊԱՀԵՑԷՔ ԹԻՒԵՐԸ
46—120

բաթէ ի վեր ընդհատուած բանակցութիւնները կառավարութեան հետ։ Բայց միւս կողմէ, Գերմանները շատ անհանգիստ կը թուին, Մ. Բէրպէրի կողմէ Չեխերուն եղած թոյլատուութեանց, մանաւանդ իր վերջին խօսքերու մասին, ուր մտադրութիւն մը կը տեսնեն, ի հարկին, լեզուական խնդիրը կարգադրելու՝ հրամանագրի մը միջոցաւ։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Գերման կայսեր Անգլիա այցելութիւնը առիթ եղաւ Գերմանիոյ անգլիատեաց մամուլին՝ իր յարձակումները վերսկսելու։ Ամէնէն հետաքրքրաշարժ ցոյցը՝ եղաւ Վիւրցպուրկի մէջ Պաւարիացի Գեղջուկներուն Դաշնակցութեան տարեկան ժողովին մէջ, ուր Տօքթ. Հան, Հողագործական մեծ Դաշնակցութեան վարիչը, կ'ատենապետէր, և խմբագիր Հէր Մէմինկէր շատ ցաւ յայտնեց որ այս այցելութեամբ համակրանք կը ցուցուի Անգլիոյ, մինչ գերման գեղջուկ տարրը սաստիկ կ'ատէ Անգլիացիներն ալ, անոնց ամէն հաստատութիւններն ալ։ Այնքան խօսեցաւ ասոր վրայ, որ հետեւեալ օրը «Ֆօսիշէ Զայթունկ», ըսաւ. «Այս ցոյցերը հետեւանքն են յիմարական մոլեռանդութեան, որ առաջ եկած է տարիներէ ի վեր տեւող մաքերու գրգռումէն, Անգլիոյ դէմ»։

ԼԱ ՀԷՅԻ ԱՏԵԱՆԻՆ ԱՌՋԵՒ

Մէկ կողմէ Ճաբոնի և միւս կողմէ Գերմանիոյ, Ֆրանսայի և Անգլիոյ կողմէ Լա Հէյի իրաւարարական ատեանին ներկայացուելիք խնդիրը այն է որ, Ճաբոնի օտար հողատէրները միայն հողի տուրք պիտի վճարեն թէ ամբողջ անշարժ կալուածներու։ Երկու իրաւարարները, Մ. Մօդօնօ, Ճաբոնի կողմէ, և Բրոֆէսէօր Րընօ, Ֆրանսայի կողմէ, երրորդ անդամ պիտի նշանակեն, բայց եթէ չկամենան համաձայնիլ ընտրութեան մասին, Շուէտի թագաւորը պիտի կատարէ ընտրութիւնը։ Ամէն անգամ որ իրաւարարութեան ընդհանուր օրէնքները նկատողութեան չառնուին, Լա Հէյի պայմանագրին տրամադրութեան պիտի հետեւին։ Օգոստոսէն սկսեալ՝ Ճաբոն ութ ամիս միջոց ունի իր պահանջները ներկայացնելու, և միւս տէրութիւններն ալ երեք ամիս պայմանաժամ ունին անոնց պատասխանելու։ Հետեւաբար, Լա Հէյի ատեանը յառաջիկայ Սեպտեմբերէն առաջ չպիտի կրնայ տալ իր վճիռը։

ՏՈՒԽՈՊՈՐՆԵՐԸ

Քանատայի կառավարութիւնը վերջապէս յաջողեցաւ Տուխոպորները վերադարձնել իրենց տուները, ուր իրենց կիները կը սպասեն։ Կառավարական պաշտօնեաները և ոստիկանութիւնն ոգի ի բռին կ'աշխատին որ Տուխոպորները իրենց գիւղերը մնան, թէպէտ այս մոլեռանդ աղանդաւորները տակաւին սա համոզման վրայ են թէ՝ Նարէն ետ պիտի դառնան ու Յիսուսը գտնեն։ Քանատայի կառավարութիւնը հաստատապէս մտադրած է կարելի եղածը ընել, տխուր ելքի մը առաջքը առնելու համար։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՓԱՐԻԶ, 16 Նոյեմ.—Կոմս Ֆրանք այրեցաւ՝ Սիւրէնի իր դղեակին մէջ պատահած հրդեհին ատեն։

ՊԷՐԼԻՆ.—Կը ծանուցուի թէ Գերմանիոյ գահաժառանգը յառաջիկայ դեկտ. 15ին Քոբէնհակ պիտի երթայ։

ՍՈՖԻԱ.—Մ. Տանէվի յանձնուեցաւ նոր նախարարութեան կազմութիւնը։

ՃԷՆՈՎԱ.—«Քաֆֆարօ» կ'իմանայ թէ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը և Մ. Վալտէք-Ռուսօ վերջերս տեսակցութիւն մը ունեցեր են։

ՄԱԴՐԻԴ.—Սպանիոյ նոր նախարարութիւնը ծրագիր մը պատրաստեց որ վաղը պիտի կարդացուի Խորհրդարանին մէջ։

—Լրագիրներու շատերը խստիւ կը քննադատեն նոր դահլիճը։ Կը յուսացուի թէ Խորհրդարանին նիստը վաղը աղմկալից ըլլայ։

ՀՌՈՄ.—Սթրոմպոլի հրաբուխին բորբոքման ատեն քանի մը հարիւր անձեր մեռեր են Սանթա-Մարիայի մէջ։ Տիրող թշուառութիւնը աննկարագրելի է։

ՆԵՐՔԻՆ

ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ԾՆՆԴԵԱՆ ԲԱՐԵԲԱՍՏԻԿ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԻՆ ՄԷՋ.— Երէկ, Վեհ. Սուլթանին բարեբաստիկ ծննդեան տարեդարձին առթիւ, Բարձր. Մեծ-Եպարքոս Սայիտ փաշա, Շէյխ-իւլ-Իսլամ Բարձր Ճէմալէտտին էֆ. բոլոր Նախարարները, Միւշիրները, Վէզիրները, կրօնական, քաղաքական և զինուորական բարձր պաշտօնատարները, կայս. Պալատ գացին մեծահանդէս տօնախմբութեամբ, իրենց շնորհաւորական և երախտագիտական զգացումները մատուցանելու յատս. Ն. Կայս. Վեհափառութեան բարձր գահոյից։

Ժամը $5^1/_2$ին Ա. Սենեկապետ Հաճի Ալի փաշայի և Արարողապետ Իպրահիմ պէյի առաջնորդութեամբ, կայս. Պալատին դահլիճը ընդունուեցան Նախարարները հետեւեալ կարգով։

Մեծ-Եպարքոս բարձր Սայիտ փաշա, Արդարութեան գործոց Նախարար բարձր. Ապտիւրրահման փաշա, Սպարապետ Րիզա փաշա, Ծովային նախարար Հասան փաշա, Պետական խորհուրդի նախագահ բարձր. Սայիտ փաշա, Արտաքին գործոց Նախարար Մէմտուհ փաշա, Եվգաֆի Նախարար Կալիպ փաշա, Ելմտական նախարար փաշան, Հանրօգուտ շինութեանց նախարար Զիհնի փաշա, Թնդանօթարանի վերատեսուչ Զէքի փաշա, Կրթական նախարար Ճէլալ պէյ։

Վեհ. Սուլթանը մեծ դահլիճը մտաւ ժամը 6ին։ Մեծ-Եպարքոս Սայիտ փաշա, ի դիմաց Նախարարներուն և քաղաքային ու զինուորական բարձր պաշտօնատարներուն, շնորհաւորութիւններ և երախտագիտական զգացումներ մատոյց յատս. Կայս. Գահոյից և ջերմագին բարեմաղթութիւններ ըրաւ Ն. Կայս. Վեհափառութեան թանկագին կենաց համար։

Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ յայտարարել թէ շատ գոհ է այն հաւատարմական ծառայութիւններէն զոր Նախարարները կը մատուցանեն թէ՝ իրեն և թէ՝ կայս. երկրին։

Մեծ-Եպարքոսն ալ կրկին և կրկին բարեմաղթութիւններ ընելով բոլոր ներկաներուն հաւատարմական զգացումները մատոյց յատս Կայս. Վեհափառութեան։

Նախարարներէն ետք դահլիճ առաջնորդուեցան բարձրաստիճան Իւլէմաները, Միւշիրները, Վէզիրները և քաղաքային ու զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնատարները ինչպէս նաև կայս. պալատին պաշտօնեաները և իրենց հաւատարմական և երախտագիտական զգացումները մատուցանելով յատս Կայս. Գահոյից, արժանացան կայս. մեծարանքներու։

Արարողութեան աւարտումէն ետք Ն. Կայս. Վեհափառութիւնը վերադարձաւ իր մասնաւոր դահլիճը։

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ՊԵՏԵՐԸ.— Ամենապատիւ Ս. Պատրիարք Հայրը ինչպէս նաև յունաց, հայ-հռոմէականներու Պատրիարքները, պուլկարաց Եքզարքը, հայ-բողոքականաց վսեմ ազգապետը, հրէից խախամպաշի տեղակալը, և միւս հասարակութեանց կրօնական պետերը իրենց մայր-եկեղեցիներուն և ժողովարաններուն մէջ կատարած գոհաբանական աղօթքներէն ետք, կայս. Պալատ գացին իրենց երախտագիտութիւնը մատուցանելու։

Կայս. Պալատին մէջ կրօնական պետերը խմբուեցան Նախարարներու սրահը, ուրկէ ետք Յունաց Ս. Պատրիարքը, բոլոր կրօնական պետերուն գլուխը անցած՝ արարողապետ Իպրահիմ պէյի միջոցաւ առաջնորդուեցաւ Գահոյից սրահը, ուր Տ. Եոաքիմ պատրիարքը, ի դիմաց բոլոր կրօնական պետերուն, ուղերձ մը կարդաց, որով կը յայտնէր բոլոր հպատակներուն ջերմագին երախտագիտութիւնները, բարեմաղթութիւնները Ն. Վեհափառութեան կենաց համար։

Յունաց Ս. Պատրիարքին ճառը օսմաներէնի թարգմանեց Մեծ. Լօղօթէթ պէյ։

Վեհ. Սուլթանը իր բարձր գոհունակութիւնը յայտնեց այս մաղթանքներուն առթիւ և աւելցուց թէ Իր միակ հոգն է Իր հաւատարիմ հպատակներուն բարգաւաճումը և որոնց կը շնորհէ Իր Կայս. բարեւները։

Յետոյ կրօնական պետերը այցելութիւն տուին Ա. քարտուղար Վսեմ. Թահսին փաշայի։

—Օտար դեսպանատանց Ա. Թարգմանները երէկ Կայս. Պալատ երթալով իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին այս բարեբաստիկ տարեդարձին առթիւ։

—Օսմ. Պանքայի ընդհ. տնօրէնը, Հանրային Պարտուց Վարչական Խորհուրդին նախագահը, Ռէժիի տնօրէնը, Երկաթուղիի ընկերութեանց տնօրէնները և սեղանաւորական հաստատութեանց վարիչները երէկ Կայս. Պալատ գացին շնորհաւորութեան համար։

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.—Պարսից Շահը և բոլոր վեհապետները հեռագիրներ ուղղելով շնորհաւորեցին Վեհ. Սուլթանին ծննդեան բարեբաստիկ տարեդարձը։

Մէքքէի Էմիրը, Եգիպտոսի Խտիվը, Պուլկարիոյ Իշխանը, Սամոսի Իշխանը, բոլոր կուսակալները, զօրաբանակաց հրամանատարները, և օտար տէրութեանց մօտ գտնուող Օսմ. դեսպաններն ու հիւպատոսները շնորհաւորական հեռագիրներ ուղղեցին Կայս. Պալատ։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ.—Վեհ. Սուլթանը հեռագիրով շնորհակալութիւն յայտնեց բոլոր այն վեհապետներուն որոնք Կայս. Ծննդեան տարեդարձը շնորհաւորած էին հեռագիրով։

—Կայս. պալատին Ա. քարտուղար Թահսին փաշա, հեռագիրներ ուղղելով Մէքքէի Էմիրին, Եգիպտոսի Խտիվին, բոլոր կուսակալներուն, զօրաբանակներու հրամանատարներուն և օտար տէրութեանց քով գտնուող բոլոր դեսպաններուն ու հիւպատոսներուն, Վեհ. Սուլթանին բարձր գոհունակութիւնը յայտնեց՝ անոնց կողմէ մատուցուած շնորհաւորութիւններուն և ցոյց տրուած հաւատարմութեան համար։

ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼՆԵՐԸ.— Երէկ Կայս. Իրատէի մը համաձայն ազատ արձակուեցան կեդրոնական բանտը գտնուող և իրենց պատիժին երկու երրորդ մասը լրացնող 36 բանտարկեալները, որոնք Վեհ. Սուլթանին արեւշատութեան համար մաղթանքներ ըրին։

Թեթեւ պարտքերու համար բանտարկուած անձերուն ալ պարտքերը վճարուելով առջի օր ազատ արձակուեցան։

Կայս. այս Իրատէն պիտի գործադրուի նաեւ գաւառներուն մէջ։

ԲԱՑՈՒՄՆԵՐԸ.—Երէկ կատարուեցաւ կարգ մը հանրօգուտ շինութեանց բացումները, որոնց մէջ են Քեաղըտհանէի նովիտէն բերուած անուշ ջուրերուն համար մայրաքաղաքիս այլ և այլ կողմերը շինուած 11 աղբիւրները, որոնց թիւը առանցմով կը հասնի 36ի։

Հանր. Պարտքի Վարչութեան Եէմիշի մէջ հաստատած նոր ձկնարանը։

Հիճազի երկաթուղիին աւարտած մասին բացումը։ Կայս. գահակալութեան տարեդարձին օրը Տէրայէ Այն-իւլ-Զէրգա աւարտած էր (94 քիլոմէթր). անկէ ի վեր Զէրգայէ մինչեւ Ուման (20 քիլոմէթր). և Տէրայէ դէպի Դամասկոս (8 քիլոմէթր) ևս աւարտած ըլլալով, Հիճազի երկաթուղին այսօր 124 քիլոմէթրի վրայ կ'երթեւեկէ։

Հայտար-Բաշայի նաւահանգիստին մէջ երէկ բացումը կատարուեցաւ Վեհ. Սուլթանին Գահակալութեան 26րդ տարեդարձին առթիւ կանգնուած յուշարձանին։

ՀԱՆԴԷՍՆԵՐԸ.— Արդէն քանի օրէ ի վեր մեծամեծ պատրաստութիւններ կը տեսնուէին Վեհ. Սուլթանին ծննդեան բարեբաստիկ տարեդարձը տօնելու։ Այս առթիւ

Երէկ Պոլսոյ, Ղալաթիոյ ու Բերայի կառավարական բոլոր պաշտօնարանները, առեւտրական ու սեղանաւորական մեծ հաստատութիւնները, վաճառատուները են դրօշներով զարդարուած էին։

Օսմ. պաշտօնեայք, օտար պաշտօնեաները և Օսմ. մարտանավերն ու շոգենաւներն երեք չքեղապէս դրօշազարդ էին ի պատիւ Կայս. Ծննդեան տարեդարձին։

Նոյնպէս չքեղապէս զարդարուած էին անհատական և հանրային շատ մը հաստատութիւններ, մեծ շուկան, վաճառատուները, խանութները և այլն։

Իսկ գիշերը մայրաքաղաքիս ամէն կողմերը լոյսերու մէջ ողողուած էր, կատարուած խրախճանութիւններէն և լուսավառութիւններէն։

Ամէն կողմ արդէն մեծ պատրաստութիւններ տեսնուած ըլլալով Պոլսոյ, Բերայի, Պէշիկթաշի, Իւսկիւտարի Կատըգիւղի, Կղզիներու, Ոսկեղջիւրի և այլ կողմերը, բոլոր պետական պաշտօնատուները, սեղանաւորական և առեւտրական մեծ հաստատութիւնները, պետական բոլոր պաշտօնատարներուն, պաշտօնեաներուն, ամենազգի ծանօթ անձերու տուները, հպատակ հասարակութեանց պաշտօնարանները, անոնց կրօնական պետերուն բնակարանները և այլն կանթեղներով և լապտերներով զարդարուած էին և հրախաղութիւններ կատարուեցան։

—Այս լուսավառութիւնները կատարուած են նաև բոլոր գաւառներուն մէջ։

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ.— Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ Իր անձնական գանձէն 50ական ոսկի շնորհել Համազգային Անկելանոցին մէջ իբրև պատուակալ ծառայողներուն։

ԻՄԹԻԱԶԻ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, կայս. աւագ թիկնապահ և Բ. զօրաբաժնին հրամանատար Շէվքէթ փաշա, առջի օր պատիւ ունեցաւ ներկայանալու Վեհ. Սուլթանին որ բարեհաճեցաւ Իր իսկ ձեռքովը անոր կուրծքէն կախել անցեալները շնորհուած Իմթիազ պատուանշանը։ Շէվքէթ փաշա իր երախտագիտութիւնները մատոյց յատս Կայս. Գահոյից։

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՄԷՋ.— Եւրոպական մայրաքաղաքներու և քաղաքներու մէջ ալ երէկ առաւօտ Օսմ. դեսպանատանց և հիւպատոսարաններու մէջ ալ շնորհաւորական չքեղ ընդունելութիւններ կատարուեցան և իրիկունը խրախճանքներ և լուսավառութիւններ եղաւ։

Վիէննայէն կը հեռագրեն.— Վեհ. Սուլթանին ծննդեան տարեդարձին առթիւ յունական եկեղեցիին մէջ գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան։ Ներկայ էին Օսմ. դեսպան Մահմուտ Նէտիմ պէյ, դեսպանատան պաշտօնեաները, պուլկարական գործակատար Մ. Բոմեանով, օսմ. հիւպատոսարանին պաշտօնեաները եւ օսմ. հպատակները։ Յետոյ գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան Հրեաներու աղօթարանին մէջ. Ներկայ էին միեւնոյն անձնաւորութիւնները։ Հանդէսը աւարտելուն, Վեհ. Սուլթանին քայլերգը երգուեցաւ,

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՆԵՐ. —Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է այլ և այլ պատուանշաններ և աստիճաններ շնորհել ինչպէս հայ, նոյնպէս յոյն հասարակութեան ծանօթ կղերական և աշխարհական դասէն բազմաթիւ անձերու։

Մէճիտիյէի Ա. պատուանշան Աղեքսանդրիոյ Պատրիարք Տ. Ֆոթիոսի։ Բ. Օսմանիէ Տիտիմօթիքօնի մետրապոլիտին։

Բ. Մէճիտիյէ Պատրիարքարանի գործակատարին և օսմաներէնի թղթակցութեանց դիւանապետին։

Եւ ուրիշ պատուանշաններ Պատրիարքարանի միւս պաշտօնեաներէ ոմանց, և շատ մը մետրապոլիտներու, գաւառային և Պոլսոյ յոյն նշանաւորներուն և այլոց։

Սանիյէ. Միւթէմայիզի աստիճան Պատրիարքարանի դիւանապետին։

Սանիյէի և Սալիսէի աստիճաններ եկեղեցական և թեմական ժողովականներու, անոնց քարտուղարներէն ոմանց և ծանօթ անձերու։

ՀԵԼԼԷՆԱԿԱՆ նախորդ դեսպան Իշխան Մավրօքօրտաթօ Վեհ. Սուլթանին հեռագիր մը ուղղած է որով շնորհաւոր կ'ըլլայ այն պատիւներուն համար որուն առարկայ եղած էր իր Պոլսէն մեկնած առթիւ։

Դեսպանը նոյնպէս հեռագիրներ ղրկած է դեսպանատան, որով իր բարեւները կը հաղորդէ բոլոր իրեն համակրողներուն և բարեկամներուն։

ՎԻԷՆՆԱՅԻ թերթերը կը գրեն թէ Տր. Նուրի պէյ, որ Վեհ. Սուլթանին հրամանով Վիէննա գացած էր, Տր. Մօզէրի գրած հարսանիթի նոր չիճուկին կիրակումը ուսումնասիրելու, կարեւոր ուսումնասիրութիւններ կատարած է։

Տօքթօրը մօտերս Ֆրանքֆօրթ պիտի երթայ և անկից Պերլին նոր ուսումնասիրութիւններ կատարելու։

Տօքթօրը Պոլիս դարձին Համիտիյէ մանկանց հիւանդանոցին մէջ մասնաւոր աշխատանոց մը պիտի հաստատէ այդ չիճուկին համար։

ՔՕԼԵՐԱ.— Եաֆայի մէջ Նոյ. 1ին մէկ դէպք երկու մահ։ Կազայի մէջ ոչինչ. Լիտտայի մէջ մէկ դէպք և 2 մահ։

Նոյ. 3ին Եաֆայի մէջ 3 դէպք 1 մահ. Կազայի մէջ ոչինչ. Լիտտայի մէջ 2 դէպք։

—Հաթէմի մէջ 7 օրէ ի վեր քօլերայի դէպք չկայ։

—Եգիպտոսի մէջ առջի օր 7 դէպք և 8 մահ։

ԼՕՐԷԼԱՅԻ ԱՐԿԱԾԸ.—Աթէնքէն կը հեռագրեն թէ Նաւարանին աւազանին մէջ նորոգուող Լօրէլայ գերման պահականաւին երկու հսկողները անցած գիշեր սպաննուեցան։ Երկու դրամարկղ, որոնք դրամ և պաշտօնաթուղթեր կը պարունակէին, գողցուեցան։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ և Թղթատարական ընդհ. տնօրէնի ու քննիչի օգնականները և ուրիշ պաշտօնեաներ, Թուրքիոյ շոգենաւերով ձրի պիտի երթեւեկեն կայս. Կառավարութեան և Երկաթուղիի ընկերութեանց միջեւ գոյացուած համաձայնութեան համեմատ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ԳՈՀԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆՔ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ ՄԷՋ

Վեհ. Սուլթանի բարեբաստիկ ծննդեան տարեդարձին առթիւ երէկ առաւօտ չքեղ հանդէսիւ տեղի ունեցաւ գոհաբանական աղօթք Մայր եկեղեցւոյ մէջ։ Այս առթիւ չքեղապէս լուսազարդուած էր տաճարը։ Ժամը հինգին Ս. Պատրիարք Հայրը առաջնորդութեամբ եպիսկոպոսներու վարդապետներու և քահանաներու Մայր եկեղեցի իջաւ և նախագահեց արարողութեան իր շուրջն ունենալով Տ. Մեսրոպ արքեպ. Սուքիասեան, Տ. Հմայեակ եպիսկ. Դիմաքսեան, Տ. Մկրտիչ Արքեպսկ. Վեհապետեան, Տ. Եղնիկ եպիսկ. Ապահունի, Տ. Գէորգ եպիսկ. Երէցեան, Տ. Գաբրիէլ եպիսկոպոս Ճէվահիրճեան, Տ. Վահան վրդ. Թագորեան, Տ. Գրիգոր վրդ. Աթոռեան, Տ. Ներսէս վրդ. Դանիէլեան, Տ. Գնէլ վրդ. Գալէմքեարեան, Տ. Բագէն վրդ. Կիւլէսէրեան, Տ. Դաղիկ վրդ. Թուրեան, Տ. Վահրիճ վրդ. Շահլամեան, Տ. Տիրայր վրդ. Մարգարեան։ Նոյնպէս Բերայի Աւագերէց Տ. Յովհաննէս Աւագ քհնյ. Մկրեան, Կրօնական Ժողովոյ անդամներէն Տ. Գաբրիէլ Ա. քհնյ. Խանճեան, Տ. Կարապետ Ա. քհնյ. Սանտալճեան, Մայր եկեղեցւոյ, Գումգաբուի դրսի, Կէտիկ Փաշայի և ուրիշ եկեղեցիներու քահանաներ։ Քաղ. Ժողովէն ներկայ էին ատենապետ Տիգրան էֆ. Եուսուֆեան, Տիգրան էֆ. Տէր Ներսէսեան, Ուսումնական Խորհրդոյ և Տնտեսական Խորհրդոյ ներկայացուցիչներ, Հիւանդանոցի հոգաբարձութեան անդամներէն Մանուկեան, Ալեքսանեան և Էվրէնեան էֆ.ները։ Նոյնպէս նաև մայրաքաղաքիս Թաղ. Խորհուրդներու և Հոգաբարձութեանց ներկայացուցիչներ։ Արարողութիւնը սկսաւ «Թագաւորեալ Աստուած» շարականով։ Պօղոս առաքելոյն գիրքը կարդաց Տ. Յովհաննէս Ա. քհնյ. Մկրեան «Եւ արդ աղօթեմ նախ քան զամենայն առնել աղօթս վասն թագաւորաց»։ Մատթէոսի աւետարանը «Տուք զկայսերն՝ կայսեր և զԱստուծոյն՝ Աստուծոյ» կարդաց Տ. Մկրտիչ արքեպ. Վեհապետեան։ Հուսկ յետոյ Ս. Պատրիարք Հայրը բեմ ելաւ և բնաբան ունենալով «որում զպատիւն՝ պատիւ և որում զերկիւղն՝ երկիւղ» առաքելոյն խօսքը, բացատրեց թէ հպատակը առ իւր վեհապետն ունեցած երախտագիտութիւնը յայտնելու համար առիթներ կը փնտռէ։ Վեհ. Սուլթանի բարեբաստիկ ծնունդը մեծ առիթ մըն է մեզ այսօր, որուն համար հոս հաւաքուած ենք մեր սրտաբուղխ օրհնութիւններն ընծայել վասն երկարութեան թանկագին կենաց մեր սիրեցեալ Վեհապետին։ Աւետարանի ալ եզրը բունքը և Առաքելոյն պատուէրը մեր վրայ արդէն պարտաւորութիւն կը դնեն աղօթել Վեհապետին կենաց. Ն. Սրբազնութիւն բարեմաղթութիւններ ըրաւ և երկար կենաց մաղթեց Ն. Կայս. Վեհափառութեան։ Ներկայք ամեններով ձայնակցեցան այս բարեմաղթութեանց։

ՍՐԲԱԶԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Ս. Պատրիարք Հայրն իր հետ ունենալով գործակատար Տիգրան էֆ. Տէր Ներսէսեան ժամը վեցին Պատրիարքարանէն ելնելով, ուղղակի Կայսերական Պալատ գնաց և միւս հոգեւոր պետերուն հետ Ն. Կայսերական Վեհափառութեան ներկայանալու պատիւն ունեցաւ։ Յետոյ Պատրիարք Տ. Եոաքիմ Սրբազան յունաց հպատակ հասարակութեանց յանուն յունարէն լեզուաւ կարդաց շնորհաւորական ուղերձ մը զոր Թուրքերէնի թարգմանեց Մեծ Լօղօթէթ պէյ։ Վեհ. Սուլթանը Իր բարձր գոհունակութիւնն յայտնեց և հրամայեց Իր բարեւներն հաղորդել իր հաւատարիմ ժողովրդոց։ Յետոյ Ս. Պատրիարք Հայրն այցելութիւն տուաւ Բարձր. Հաճի Ալի փաշայի և Ա. քարտուղար Բարձր. Թահսին փաշայի։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը երէկ գիշեր հեռագիրներ ուղղեց գաւառային առաջնորդներուն, որոնք կայսերական շնորհաց արժանացած էին այլ և այլ պատուանշաններով, իսկ մայրաքաղաքս գտնուած և կայսերական շնորհաց արժանացած անձնաւորութեանց պատուանշանները Ս. Պատրիարք Հայրը այս առաւօտ անձամբ բաշխեց Պատրիարքարանի սրահին մէջ։

ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻ ծննդեան տարեդարձին առթիւ Երուսաղէմի Պատրիարք Ամեն. Տ. Յարութիւն Արքեպ-

...ան չնորհաւորական հեռագիր մը ուղ... կայս. Պալատ։

ԶԱՄՋԵԱՆ Տ. Բարթուղիմէոս Արքեպիսկոպոս, Սուքիասեան Տ. Մեսրոպ Արքեպ., Դիմաքսեան Տ. Հմայեակ եպիսկ., ինչպէս նաեւ Նիկոմիդիոյ առաջնորդ Տ. Ստեփաննոս եպիսկոպոս, որ մայրաքաղաքս եկած է, երէկ կայս. Պալատ երթալով հաւատարմական ուղերձներ մատուցին յատուկ կայս. Գահոյից և արժանացան կայս. շնորհաց։

ԼՈՒՍԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Երէկ գիշեր, Վեհ. Սուլթանին բարեբաստիկ տարեդարձին առթիւ չքնաղապէս լուսազարդուած և դրօշազարդուած էին բոլոր ազգային հաստատութիւնները, Պատրիարքարանը, Երուսաղէմատունը, Ազգ. Հիւանդանոցը, Պէզճիէլի Գոլֆեան Որբանոցը, Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին, ինչպէս նաեւ Պոլսոյ և արուարձաններու բոլոր եկեղեցիները ու դպրոցները։

Ս. Պատրիարք Հօր, Տ. Բարթուղիմէոս, Տ. Մեսրոպ, և Տ. Հմայեակ արք. եպիսկոպոսներուն, պատրիարքական փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ եպս.ի բնակարանները, ինչպէս նաեւ բոլոր հայազգի պետական պաշտօնատարներու, ատենանաւորներու, վարչական ժողովոյ անդամներու, և բոլոր ծանօթ անձնաւորութեանց բնակարանները չքնաղապէս լուսազարդուած էին։

Երէկ գիշեր Պատրիարքարանի մէջ մեծ ոգեւորութեամբ և ակնախտիղ ու բազմազան լոյսերու մէջ կատարուեցաւ օրուան ընդ. խրախճանութիւնները. Մայր-Վարժարանի սաները Վեհ. Սուլթանին ձօնուած երգեր երգեցին որմէ ետք ներկայ եկեղեցականներու թուրքերէն և հայերէն լեզուով բարեմաղթութիւններ արտասանուեցան Վեհ. Կայսեր Թանկագին կենաց և արեւշատութեան համար։ Ժողովուրդը մեծ հաճոյքով և ջերմ «ամէն»երով պատասխանեց այս մաղթանքներուն։ Ներկաները օշարակներով և քաղցրեղէններով մեծարուեցան։

* *

ՀԱՅ-ԲՈՂՈՔԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ազգապետ [Վսեմ]. Յակոբ էֆ. Պօյաճեան երէկ [կայս]. Պալատ երթալով ի դիմաց իր հպատակութեան իր հաւատարմական զգացումները մատոյց յատուկ կայս. Գահոյից։

Երէկ գիշեր թէ ազգապետարանը և թէ վսեմ. ազգապետ էֆ.ի և ուրիշ Հայ-Բողոքական երեւելիներու բնակարանները լուսազարդուած էին օրուան ուրախութեան առթիւ։

* *

ՀԱՅ-ՀՌՈՄԷԱԿԱՆՆԵՐՈՒ կ-Պատրիարք Տ. Էմմանուէլեան, երէկ առաւօտ նախագահեց գոհաբանական զօհին որ կատարուեցաւ Անգղ Աստծոյ Հայ-Հռոմէական եկեղեցիին մէջ Վ. Սուլթանին գահակալութեան տարեդարձին առթիւ։

Կ-Պատրիարքը ետքը կայս. Պալատ գնաց և իր հաւատարմական զգացումները մատոյց յատուկ կայս. Գահոյից։ Երէկ գիշեր Անգղի պատրիարքարանը, ինչպէս նաեւ Հայ-Հռոմէական երեւելիներու բնակարանները պաղաչանապէս լուսազարդուած էին։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ դեսպան տր Մալասպինա մարքիզը, առջի օր Ս. Պատրիարքութիւն տեսաւ։

ԳՐԱԿԱՆ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ.— Բարեսէր ընթերցող մը երկու օրինակ «Մանզումէի Էֆքեար» կը նուիրէ բաժանորդական հաստատութիւններու։ Մէկը Արմաթիոյ Մեսրոպեան վարժարանին և միւսին ընտրութիւնը ձգած է խմբագրութեանս։

ԳԱՏԸ-ՔԻՒՂ Եկեղեցւոյ դիմաց ...քճեան դեղարանը Վեհ. Սուլթանին Բարեբաստիկ Տարեդար...

ձին առթիւ ըստ սովորութեան չքնաղապէս լուսազարդուած էր, և խրախճանութիւններ տեղի ունեցած են։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ առաջնորդական փոխանորդ Վահանեան Տ. Ներսէս քահանայի նախագահութեամբ տեղին առաջնորդարանին մէջ ձեռնհաս անձերէ յատուկ մասնաժողով մը կազմուեր է, զինուորական տրոց բաշխումը կառավարելու համար։ Տեղին եկեղեցիին երկրաշարժէ վնասուած մասերը նորոգուեր են, միայն կամարները կը մնան, որոնց կաղապարներն անցուած ըլլալով՝ յառաջիկայ գարնան պիտի վերաշինուին։ Ճակատի երկու անկիւնական պատուհանները՝ ըստ գերմանական ճարտարապետութեան՝ աքանչելի ձեւով մը շինուած են ապագային յիշատակութիւն մը ըլլալու համար, թէպէտ քիչ մը չափազանց ծախսերու տեղի տուին։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ երկու կոնդակներ պատրաստել տուաւ այս օրերս. մին պիտի ղրկուի Աղեքսանդրիա Տ. Յովսէփ եպսկ, Այվազեանին, տեղւոյն քահանայացուին խնդիրը և Խնամակալութեան գործը բրաւախոհութեամբ և խաղաղութեամբ վերջացնել տալու համար. միւսը՝ Բարիզ, Վսեմ. Պօղոս փաշա Նուպարեանին, որպէս զի Աղեքսանդրիոյ Խնամակալութենէն տրուած հրաժարագիրն յետս կոչէ, ինչպէս որ երկիցս գրուած էր Աղեքսանդրիայէն ի Պատրիարքարան։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ Ս. Պատրիարքն որոշած է լուսարարապետութեան ընտրութեան համար Միաբանական ժողով գումարել, երբ Պատրիարքարանէն՝ Ամեն. Տ. Սահակ Սրբազանի կաթողիկոսութեան Կայսերական վաւերացման հեռագիրն ստանայ պաշտօնապէս։ Լուսարարապետի պաշտօնին համար թըրամադրելի նկատուած են Տ. Ներսէս եպիսկոպոս Գէորգեան (Պատրիարքական փոխանորդ Երուսաղէմի), Տ. Մամբրէ եպսկ. Մարկոսեան, Տ. Եղիշէ Ծ. Վ. Չիլինկիրեան և Տ. Գէորգ եպսկ. Երէցեան (փոխանորդ Պոլսոյ)։

ԿԻԼԻԿԻՈՅ նորընտիր կաթողիկոս Ամեն. Տ. Սահակ Սրբազան հետեւեալ հեռագիրն ուղղած է Վեհապետեան Տ. Մկրտիչ եպսկ.ի որ իբր միաբան Սսոյ, Դանիէլեան Ներսէս վրդ.ի հետ շնորհաւորական հեռագիր մ'ուղղած էր։ «Ձեր և Ներսէս վրդ.ի կողմէ քաշուած շնորհաւորական հեռագրի մասին իմ գոհունակութիւնս կը յայտնեմ»։

ՍԱՀԱԿ ԵՊԻՍԿ.

60 ՏԱՐՈՒ ՏԻԿԻՆ ՄԸ ՈՐ 600 ՈՍԿԻ ԿԸ ԿՏԱԿԷ ԱՐՄԱՇԻ ԴՊՐԵՎԱՆՔԻՆ

Բարեսէր Հայ տիկին մը որ անունը ծածկել կ'ուզէ 600 ոսկիի գումար մը նուիրած է Արմաշի դպրեվանքին, պայմանաւ որ Խնամակալութիւնը այդ գումարին հարիւրին 5 տոկոսը տարեկան 30 ոսկին իրեն յատկացնէ մինչեւ իր մահը։ Խնամակալութիւնը որոշեց այդ գումարը անշարժ կալուածի վերածել,

Բարեսիրական գործը մեր մէջ տակաւ գեղեցիկ քայլեր կ'առնէ ի նպաստ եկեղեցական և կրթական հաստատութեանց, և յարգելի տիկնոջ այս կտակը չըստ լաւ օրինակ մը կրնայ ըլլալ նաեւ ուրիշներու որոնք կուզեն ոե է եկեղեցական բարեգործութիւն մը ընել։

Միայն կտակներու գոյութիւնը չըսեր սակայն. փափաքելի էր որ անոր գործադիր իշխանութիւնները քիչ մը աւելի խնամք տանին կտակարարներու կամքը տառապէս գործադրելու։

ՀԱՐՍՆԻՔ ՀԱՅ-ԼԱՅՖԻՆ ՄԷՋ

Սեղանաւոր Վսեմ. Սարգիս էֆ. Թաչճեանի աղջկան Օր. Սիրանոյշի, վաճառական Գէորգ էֆ. Թօփալեանի որդւոյն Արմենակ էֆ.ի հետ պսակուելու հանդէսը երէկ ժամը 8ին տեղի ունեցաւ Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյն մէջ։ Տաճարը լուսազարդուած էր ջահերով մոմերով և կերոններով, իսկ յատակը մասնաւորաբար ծածկուած էր Պարսկական ընտիր գորգերով։ Որոշեալ ժամանակին մայրաքաղաքիս ամէն թաղերէ ծանօթ ու պատուաւոր հարսնեւորներու երկսեռ խումբեր հետզհետէ սկսան հասնիլ եկեղեցի, չքեղ արդուզարդերով ու ակնապարար նորաձեւ հագուստներով։

Հիւրամեծարներ խիստ փափկանկատութեամբ կը հիւրասիրէին հարսնեւորները տաճարին աջ ու ձախ կողմերը մասնաւորապէս պատրաստուած չքաղոտներ մը մէջ, որմէ դուրս բաւական մեծ թուով թաղեցիներ և հետաքրքիրներ խռնուած էին դիտելու այս հարսանեկան չքեղ հանդէսը։ Հոլաւօրհնէքն սկսաւ Բերայի աւագերէց Տ. Յովհաննէս Ա. քհնյ. Մկրեան իր չուրջ ունենալով փեսին տանիքեց Տ. Կարապետ Ա. քհնյ. Սանտալճեան և հարսին տանիքեց Տ. Վահան քհնյ. Խոյեան և ուրիշ հրաւիրուած քհնյ ներ։ Հոլաւօրհնէքէն վերջ բեմ ելաւ հանդէսին նախագահ Տ. Մկրտիչ արքեպ. Վեհապետեան՝ զգեստաւորուած որոնց կը հետեւէին Տ. Ներսէս վրդ. Դանիէլեան և Տ. Գրիգոր վրդ. Աբարդեան, և ձեռնատուութեան արարողութենէն ետք պերճախօս քարոզ մը խօսեցաւ ամուսնութեան վրայ բնաբան ունենալով «Եւ եղիցին պսակ վայելչութեան ի ձեռին Աստուծոյ քո»։

Քարոզիչ Սրբազանը ամուսնութեան պարագաներուն վրայ խորիմաստ տեսութիւն մը ընելով մի առ մի թուեց անոր ամէն խաւերը և մաղթեց որ նորապսակ ամոլը իր քրիստոնէական հաւատքով և ստացած խնամեալ դաստիարակութեամբը ու բնական ազնուութեամբը բարի կենցաղ մը ունենայ ընտանեկան շրջանակի մէջ և իրենց ընտանեկան բարձր դիրքովը բարի օրինակ ըլլան ուրիշ համեստ ամուսնացողներու։ Եկեղեցական արարողութիւններէ վերջ, Մկրտիչ Սրբազան, միւս կղերական դասին հետ իր շնորհաւորութիւնները ձօնելով նորապսակ ամոլին, մեկնեցաւ։ Իսկ հարսնեւորները եկեղեցւոյ գաւիթէ կողմնակի դուռնէն առաջնորդուեցան Սրբանոտի ընդունելութեան սրահը զոր գնահատելի վայելչութեամբ յարդարած էր Մկրտիչ էֆ. Թօքաթլեան, նկատողութեան առնելով փրասնց հարսնեւորներուն ընտանեկան բարձր դիրքը։

Հարսին ու փեսին մաւաքը բուռն ծափերով և մեծ համակրութեամբ ողջունեցաւ երկսեռ հարսնեւորներու կողմէ որոնք կենցաղավէտները կանխելով շնորհաւորութեան որոշեալ ժամը կը փութային իրենց խնդակցութիւնները յայտնել փեսին և հարսին որ իր հարսանեկան քօղքին տակ կը փայլէր, պճնուած՝ նարնջածաղիկի խարհրդաւոր փնջիկներով։ Քիչ մը հանգիստէ և Սբլանտըքի համեղ մեծարանքներէ ետք պարերն սկսան մեծ ոգեւորութեամբ։ Երկսեռ պարողներ, որ չարաթներով առաջ ամենամեծ պատրաստութիւններ տեսած էին այս չքնաղ հանդէսին մասնակցելու, հիմա յագուրդ կուտային իրենց պարասիրական զգացումներուն, քաղաքավար, կենցաղագէտ և գեղեցիկ չարժուձեւերով հպատակելով պարի իւրաքանչիւր դրուագին։ Հարսնեւորներու ընդհանուր փափաքին վրայ նորապսակ ամոլը իր մասնակցութեամբը պատուեց պարողներուն խումբը հրճուալից մը բոլորելով անոնց հետ։

Ծոփ չքասեղան մը՝ բառին ընդարձակ առումովը ծոփ, դրուած էր հարսնեւորներու տրամադրութեան տակ ամէն տեսակ ըմպելիք և գլխաւորաբար փրփրացող չամփանեան առատութեամբ մատուցանելով անոնց։ Հարսանեկան խրախճանութիւնները տեւեցին մինչեւ իրիկուան ժամը 12, ուր հարսնեւորք իրենց ջերմ չնորհաւորութիւնները մատուցանելով թէ նորապսակ ամոլին և թէ անոնց ծնողաց և ընտանեկան պարագաներուն ուրախ տպաւորութեան տակ մեկնեցան։ Իսկ Տէր և Տիկին Արմենակ էֆ. Թօփալեան Բերայի մէջ յատկապէս վարձուած յարկաբաժին մը հրաւիրուեցան, ուր չաբաթ մը մնալէ վերջ Եգիպտոս պիտի մեկնին ընտանիքին պետ Գէորգ էֆ. Թօփալեանի քով։

Հարսնիքին ներկայ էին Տէր և Տիկին Պատրիկ Կիւլպէնկեան, Մկրտիչ էֆ. Մանուկեան, Տէր և Տիկին Ալիքսան Թօփալեան, Տէր և Տիկին Սարգիս Թաչճեան, Տ. և Տիկին տպարանապետ Սերվիչէն, Տ. և Տիկին Կարապետ Թահթապրունեան, Տիկին Արտէմ Թօփալեան, Տ. և Տիկին Պօղոս Ասլը օղլու, Տէր և Տիկին Յարութիւն Գարամանեան, Տէր և Տիկին Տօքթ. Եաղուպեան, Տ. և Տիկին Վարդան Փիրոննեան, Տ. և Տիկին Մագաւա Հարէնց, Տ. և Տիկին Յակոբ Սթամպօլեան, Տ. և Տիկին Շահպազեան, Տ. և Տիկին Պօղոս Պէրքսաճեան, Տեարք Աստուածատուր Հարէնց, Արտաշէս և Լեւոն Ֆրնտըգլեան, Սեդրակ Թաչճեան, Երուանդ Գարամանեան, Արայ Արապեան, Արամ Ֆրնտըգլեան, Կարապետ էֆ. Սէթեան, Տ. և Տիկին Սինապեան, Տ. և Տիկին Նշան Գուլըպճեան, Տ. և Տիկին Օննիկ Սարըեան, Տ. և Տիկին Մեսիա էֆ. Իպլերեան, Գալայեան և այլն և այլն։

Հարսին ընծայուած նուէրները։

Փեսան Արմենակ էֆ. մեծարժէք չէք մը։

Հարսին հայրը Սարգիս էֆ. Թաչճեան մեծարժէք չէք մը։

Կարապետ Թահթապրունեան՝ ադամանդակուռ ժամացոյց շղթայով։

Կարապետ էֆ. Սէթեան արծաթէ աղաման մէկ զոյգ։

Տէր և Տիկին Տօքթ. Եաղուպեան սատափէ գեղադիտակ մը։

Տ. և Տիկին Մագաւա Հարէնց ոսկի քօռոտն։

Տէր և Տիկին Մեսիա էֆ. Իպլերեան զոյգ մը ադամանդեայ ականջօղ։

Տիկին Հաիփսիմէ Մանուկեան ծաղկաման մը։

Պօղոս էֆ. Ասլը օղլու՝ չքեղ քօնսոլի ժամացոյց մը։

Իբրահիմեան եղբարք զոյգ մը սեղանի ոսկեզօծ ապաս։

Թագւոր էֆ. Թագւորեան 6 հատ ոսկեզօծեալ սուրճի գաւաթ։

Գարամանեան Յարութիւն էֆ. 5 հատ երկաթուղւոյ պարտատոմս։

Տ. և Տիկին Արամ Գարամանեան, ոսկեայ դրամապանակ մը։

Տ. և Տիկին Արմենակ Գուլըպճեան ոսկեթել հիւսուածքով քսակ մը։

Սերվիչեն էֆ. տպարանապետ բուլանդիի մտանի մը։

Տիկին Կիւլպէնկեան Բիրէճճեան 1 ոսկի աքնոց։

Յակոբ էֆ. Գավաֆեան զոյգ մը ոսկեզրուագ Ջուրի բաժակ։

Եւն. եւն. եւն.։

Իսկ Մանչէսթըրի, Կալկաթայի, Եգիպտոսի և Ամերիկայի ծանօթ վաճառականներէն ինչպէս նաեւ երկու ընտանիքներու մայրաքաղաքիս և գաւառներու բազմաթիւ ազգականներէ, բարեկամներէ ու համակրողներէ 100է աւելի չնորհաւորական հեռագիրներ հասած են։

Ծաղկեփունջեր նուիրած են՝ Տէր և Տիկին Զարեհ Տիլպէր, Տ. և Տիկին Կարապետ Թահթապրունեան, Տէր և Տիկին Սինապեան, Տէր և Տիկին Նշան Գուլըպճեան, Տէր և Տիկին Օննիկ Սարըեան, Գալայեան էֆ., Մ. Թէոտոր Բիբեան, Տիկին Հէրիքա Գուլըպճեան, Տէր և Տիկին Հիւրմիւզ, Աբիկ էֆ. Եղակեօզեան, և այլն, և այլն։

«Մանզումէ», իր ջերմ խնդակցութիւնները կը յայտնէ Թօփալեան և Թաչճեան ընտանեաց այս բարեբաստիկ խնամութեան առթիւ և երջանիկ կենակցութիւն կը մաղթէ նորապսակ ամոլին։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

«Եկեսցէ»ի մէջ անձնական խնդրոյ մը առթիւ, «Արեւելք»ի և «Մանզումէ»ի մէջ երեւցած գրութեանց մէջ, չափազանցութիւններ կային։ Տեսուչը իրաւունք ունէր Խազեգի յիշատակին նախանձախնդրութեամբ արգիլելու, աշակերտներուն «Եկեսցէ»ի մասնակցելէ քանի որ գրեթէ 80 տարիէ ի վեր այդ աղօթքը միշտ քահանաները ըսած են և ժամարարին յատուկ է, և արդէն Պոլսոյ 40 վարժարաններէն ոչ մէկուն աշակերտները եկեղեցեաց մէջ «Եկեսցէ» կ'ըսեն։ Սակայն սխալ էր նաեւ թէ՛ Տէր Պօղոս քհնյ. աշակերտաց ըսել տալով մեկնած ըլլայ։ Արդէն Տ. Պօղոս քհնյ. ճանչցուած է ամենէն անշահասէր և պարտաճանաչ եկեղեցական մը։ Այդ առթիւ աւելորդ չէ նաեւ յիշատակել թէ Պեզճեան Ամիրայի հոգւոյն յատուկ պատարագները թէեւ մէկ քանի անգամներ մոռցուեցան սակայն արդի աւագերէց Տ. Միքայէլ հօր չնորհիւ անխափան կը կատարուին։

Ն. Պ.

Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Արմենակ էֆ. Գ. Թօփալեանի ընդ Աղն. Օր. Սիրանոյշ Ս. Թաչճեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են Հիւանդանոցին։

Գէորգ էֆ. Փիրանեան և որդիք 400, Գրիգոր էֆ. Էվրէնեան, Տէր և Տիկին Պօղոս էֆ. Բէրէնթէճեան, Տէր և Տիկին Միհրան էֆ. Սինէմ Գալֆաեան, Տէր և Տիկին Միսաք էֆ. Տապանեան, Տէր և Տիկին Երուանդ էֆ. Ն. Շիրինեան, Տէր և Տիկին Յովհաննէս էֆ. Ալալըմճեան, Տէր և Տիկին Կարապետ էֆ. Պասմաճեան 108ական և Թադէոս էֆ. Հանէսեան 120 ղրշ.։ Տէր և Տիկին Գրիգոր էֆ. Ջօհրապ 324, Տէր և Տիկին Սարգիս էֆ. Թաւլաքճեան 216, Տէր և Տիկին Եղիա էֆ Շահպազ 216, Տէր և Տիկին Յարութիւն էֆ. Զրաճեան 108, Բարսեղ էֆ. Յ. Իսթանպօլլուեան 108 ղրուշ։

—Վաղամեռիկ Գէորգ Երմէնեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած է Հիւանդանոցիս Կարապետ էֆ. Պասմաճեան։

Ատամնաբոյժ Մ. Մարտիրոսեան
Տես Դ. երեսը

ՔԱՍԻՄԻ

ՏԵՂԱՑԻՆ-ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

ՆՈՐ ՎԷՊԸ

ԿՆՃՌՈՏ ՀԱՆԳՈՅՑ ՄԸ

Ժողովրդային պարզ լեզուով ՔԷՕՐ ԿԱՊ ըսել է։ Այս նոր վէպը այնքան նոր դարձուածներ ու հետաքրքրաշարժ պատկերներ ունի որ ուշադրութիւնը լարուած կը պահէ միշտ ընթերցողին, որ ամէն օր պիտի հարցնէ թէ ինչպէս պիտի քակուի արդեօք ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ այս

ԿՆՃՌՈՏ ՀԱՆԳՈՅՑ ՄԸ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ԳԱՅՍԵՐԵԱՆ

Միւմիլէյն՝ օն պիր սէնէ մուգատտէմ, Մէքթէպի Հուգուգը Շահանէտէն պա չէհատէթնամէ, խուրուճ իթմիշ, վէ ղայրէթ ու իսթիգամէթիյլէ հէր քէսին հիւսնիւ թէվէճճիւհ վէ էմնիյէթինի գազանմըշ, էրպապը նամուս վէ լիյագաթթան վէ պիրինճի սընըֆ աավա վէքիլլէրինտէն մաարուֆ պիր զաթ տըր։

Քէնտիլէրի՝ հէր նէվ՛ Շէրի, Հուգուգ, Ճէզա վէ Թիճարէթ տավալարընը տէրուհտէ իտէր։

Պիր մէպլաղը մալիմ մուգապիլինտէ ալթը այլըգ վէ սէնէլիք ապօնէ գապուլ իյլէր։

Տավալարը հագգընտա մէճճանէն մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէրէ պէյանը բէյ վէ իթայը մալիւմաթտան գաչընմազ։ Էքսէր տավալարտան բէչին իւճրէթ ալմազը կիպի, բէք չօգլարընըտա սուլհէն թէսվիյէսինէ գուսուր էյլէմէզ։ Սապահլարը սաաթ 3—6ya վէ աքշամլարը տախի 10—12է գատար խանէլէրինտէ պուլունուր։

Իտարէխանէսի՝ Պապը Ալի ճատտէսինտէ Մուսուլ խանընտա 22, 23 վէ 24 նումէրօլար տըր։

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ՏՊԱՐԱՆԷՆ
ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵՑԱՒ
ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԻ
ՎԵՐՋԻՆ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐԸ
Հայերէն թարգմանութեամբ

Կը ծախուի Պապը Ալի Ճատտէսի «Իգտամ» և «Մանզումէ» տպարաններուն կից (Վաթան) գրատան մէջ Թիւ 38։

Գին 40 փարայ
Գաւառներու համար 60 փրյ.
ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԱՄԷՆ ԱՆՀԱՏԻ

ԲԱՐԻԶԻ ՊՈՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

17 Նոյեմ. 1902

Ֆրանս. 3 %	(3 % Français)	99 55
Րէժի	(Tab. Turcs)	354 —
Գօնսօլիտ.	(R. Turque D.)	28 05
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	120 50
Պանգ. Օթթ.	(Banque Ott.)	588 —
Թրանսվալ	(Transvaal)	132 —

ԴԱՇՆԱԿԻ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ

Կը յանձնարարենք երաժշտութեան առաջնակարգ ուսուցչուհի մը, Վարշաւիոյ «քօնսէրվաթուար»էն պսակեալ, դուստր՝ Նշանաւոր բժիշկ տօքթ. Պէճանեքիի։ Մասնաւոր դիւրութեամբ մէթոտ մը զգալի յառաջդիմութիւններ կ'ապահովէ քիչ ժամանակուան մէջ։ Անհաւատալի մեր արուեստասէր օրիորդներուն համար խիստ հաճելի անակնկալ մը։

Դիմել Բերա, Եմէնիճի փողոց, Քամանթօ խան, Թիւ 4, առաջին յարկ Թաղապետական չէնքին մօտ)։

Գիները դիւրամատչելի են։

)(46)(

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ՆԱՐԵԿ

ԳՐԱԲԱՐ ԲՆԱԳԻՐԷՆ ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ

ՔԱՍԻՄ

ԱՅՍ ԽՕՍՔԵՐԷՆ ԽՕՍՔ ԱՌ ԱՍՏՈՒԱԾ

Բ. Դուն ես ո՛վ Տէր Քրիստոս՝ որ ... անտրհան ստորին ու անոգատելի ... փրկութեան և անդորրութեան շնորհքը, դիւրութիւն և դադար կը ... խիստ մեղանչած հոգիիս։ Դուն ամէնուն նկատմամբ միակ անուշութիւն ցուցնողն ես, նայէ՛ զիս չըրջապատող վտանգներուն որոնցմէ կարելի չէ փրկուիլ. կեանքի զէնք եղող խաչիդ յաղթական սուրբով կտրէ՛ ցանցերը ծուղակներու որ ամէն կողմէ կը պաշարեն մեռցնելու համար ճգիս՝ որ գերի եմ (հոգւով) և խաղաղ ճամբուն վրայ հանէ՛ սայթաքած ոտքերս որ ծուռ ճամբէ կը քալեմ։ Բժշկէ՛ ջերմի հրատապ տօչորումը այրած սրտիս. մերժէ՛ դիւային նենգութեան չչուկները ինծ նկատմամբ որ պարտական եմ Քեզ. հալածէ՛ յուսահատ նենգութիւնը մթնցած հոգւոյս, որ չարին հետ կը կենակցիմ. ցրուէ՛ թանձրացած ծուխը որ պատկերն է իմ վրայ բռնացած մեղքերուն. կորսնցո՛ւր զզուելի թխագոյն երեւոյթը որ կ'ապացուցանէ թէ, խիստ ապականած եմ։ Հոգիիս մէջ նորոգէ՛ հզօր անուանդ մեծ փառքին պաշտուած լուսեղէն պատկերը. շնորհիդ փայլը զօրացո՛ւր դէմքիս գեղեցկութեան վրայ. նաեւ յարմար պատրաստութիւնով կանգնեցո՛ւր զայն (շնորհքդ) հողեղէն մարմնոյս աշտեութեան կերպին վրայ որ նմանութեամբ Քեզ կը յիշեցնէ, երբ չնորհք մեղքի մռայլները զատէ անոր մէջէն. մաքրէ՛ ու Աստուածային անեղծ երկնաւոր լոյսովդ ծածկէ զայն երեք օրինակով։ Որովհետեւ Դուն միայն օրհնուած ես Հօր հետ եւ Սուրբ Հոգիին հետ մինչեւ ետքը դարուց. Ամէն։

Նոյն այն Հոգւոյն ողբերգաց
մաղթանքներուն ու աղերսանաց
հեծեծանքներուն նո՛ր յաւելուած։
Սրտի խորքերէն խօսք առ Աստուած.

ԽԱ.

Ո՛վ ամէն առթիւ օրհնուած կենդանի Աստուծոյ որդի՛ն, անճառ Հօրդ անքննելի ծնունդը, Քեզ համար չկայ բան մը որ անհնար ըլլայ։ Երբ ողորմութեանդ փառքին անսահման նըչովը ծագէ, մեղքերը կը հալին. դեւերը կը հալածին. յանցանքները կը ջնջուին. կապանքները կը խզուին. (մեղքի) շղթաները կը խորտակուին. մեռելները կը կենդանանան. հարուածները կը բժշկուին. վէրքերը կ'ողջանան. ապականութիւնները կը վերնան. խռովութիւնները տեղի կուտան. հեծութիւնները կը պակսին. խաւարը կը փախչի. մշուշը կը բացուի. մթնշաղը կը փարատի. աղջամուղջը կը հասնի. մութը կը վերնայ. գիշերը կ'անհետանայ. սըրտադողը կը դադրի. չարիքները կ'ոչնչանան. յուսահատութիւնները կը հալածին. և Քու ամէն բանի կարող ձեռքդ կը թագաւորէ ո՛վ Ամէնուն չնորհո՛ղ։

Բ. Դուն՝ որ չէ թէ մարդոց հոգին կորսնցնելու, այլ ապրեցնելու համար եկար։ Քու առատ ողորմութեամբդ ներէ՛ չարիքներս. որովհետեւ միայն Դուն ես որ երկնայիններու հասողութենէն վեր ես ու երկրայիններէ չես զննուիր. Դուն ես որ ստեղծուածներէ առաջ և մինչեւ աշխարհի վերջը գոյութիւն ունիս յաւէտ. ամէնուն սկիզբն ես ու ամէն բանի մէջ. ամէն կատարելութիւնով բարձրերէն օրհնուած ես և Քեզ Հօր ու Սուրբ Հոգիին հետ մինչեւ վերջը փառք թող մատուցուի. Ամէն։

Նոյն այն Հոգւոյն ողբերգաց
մաղթանքներուն ու աղերսանաց
հեծեծանքներուն նո՛ր յաւելուած։
Սրտի խորքերէն խօսք առ Աստուած.

ԽԲ. ԽՕՍՔ

Ո՛վ գթած Տէ՛ր, փրկութեան և ողորմութեան, քաւութեան և նորոգութեան. բժշկութեան և առողջութեան. լուսաւորութեան և կենդանութեան, յարութեան և անմահութեան Աստուածը. յիշէ՛ զիս երբ գաս Քու ահաւոր, զօրաւոր, բարերար, ամենքն ստեղծող, կենդանի, գովաբան ու ամենակատարեալ արքայութեամբդ որ ընդհանուր մարդկութեան հատուցանքներուն ունկնդրելու յօժար ես։ Կը պաղատի՛մ Քեզ խաչակից եղողին (աւազակ) հետ, որ Քեզի համար ո՛չ բռնուեցաւ, ո՛չ կապուեցաւ, ո՛չ կախուեցաւ, ո՛չ գամուեցաւ, ո՛չ Մեծիդ անուամբը կատի կերաւ, ո՛չ անարգուեցաւ, ո՛չ լլկուեցաւ և ո՛չ արհամարհուեցաւ, ո՛չ խորտակուեցաւ և ո՛չ ալ մեռաւ. և սակայն ուխտի երդումին իրաւունքովը (հաւատք) արժանի դատուեցաւ արդարներու արքայութեան որ փափաքելի մասն է լոյսին։ Այսպէս փառաւորելով աւազակը, հաստատեցեր թէ տուած բարիքներդ անփոփոխելի են, որով փրկելու յոյս տուիր ինծ որ լքուած եմ յաւէտ։

(Շարունակելի)

ՄԱՆԶՈՒՄԷ»ՆԻՆ ԹԷՖՐԻԳԱՍԸ (108)

ՄԻՍԹԱՆԹԸԳԸՆ ԷՍՐԱՐԸ

ՄՈՒԷԼԼԻՖԻ
ԲԻԷՐ ՏԷԼԳՈՒՐ

ՇԱՐԼ ՏԷ ՊՕՆՎԻԼ

—Պէն սիզին սէօյլէտիկինիզ կիպի հարէքէթ իթթիմ. լաքին պիր նէթիճէ իխրաճընա մուվաֆֆագ օլամատըմ։

—Խայըր քի գըեաւէն հարէքէթ իտէնլէր չօգ վագըթ ալտանըրլար. պու կիւն պիր էսասըմըզ վար քի էվվէլքինտէն տահա գուվվէթլի կէօրիւնիւյոր. ճինայէթէ տաիր հէնուզ արզ իթտիկիմ իչարաթը թէքրար իթմէյէճէկիմ. սիզին պունու տաիր միւլահազանըզը նէ տիւրլիւ օլտուղունը անլամըմ։ պէն իսէ պաչգա տիւրլիւ իթիգաթ իտէրիմ. ճիւրմին նէ եօլտա իրթիքեապ իտիլտիկինի նասըլ ճէզմ իտիեօր իսէմ, սիզէ իզահ իտէճէկիմ։

Գօնթ տը Ֆրօզօլ գումարխանէտէն չըգտըղընտա, քեարը ազիմինի պիլիր պիր զաթ խարաֆընտան չէվրիլմիշ տիր. Մագսիմին իթհամընը էն զիեատէ իլթիզամ իտէն վէ սիզին կէօզլէրինիզէ էն գըյմէթլի կէօրիւնէն նօգթա տա պու տէյիլ մի տիր։

Միւսթանթըգ մէմնունիյէթինի ըզհար մագամընտա պաշընը սալլատը։

Գօվար.— Իշթէ պուրատա սահիլի սըրրա տայանըրեօրուզ, իւզ մազնուն մագլում օլտուղը հալտէ, գօնթ տը Ֆրօզօլը պէքլէեէն ատէմ քիմ իտի, օ գաթիլ՝ գուրպանընըն գազանճընը նասըլ պիլիպ վէ գօնթ տը Ֆրօզօլըն գումարխանէտէն ըն պիր պուչուգտա չըգաճաղընը նէ՞ սուրէթլէ էօյրէնմիշ իտի. Մ. տը Պէսս չահատէթէ կէլտիկի վագըթ, պիզէ պու պաթթիեար օեունճուտան Մագսիմտէն մաատա եարըմ սաաթ էվվէլ վէ եա սօնրա չըգան օլմատըղընը սէօյլէմէ՞միշ մի իտի... իչիմիզին էն կիւճ եէրի պուրասը օլաճագ տըր. մահէզա թէքմիլ մէվանիէ գալքար իտէճէկիմիզի հիւքմ իտէրիմ. լաքին պու գարանլըգ նօգթայը կէչէլիմ.

Մէճհուլ քիմսէ գօնթ տը Ֆրօզօլըն եապանճըսը օլմայուպ, մումաիլէյհի սէրպէսթանէ թանըյիպ իտէպիլիր պիր ատէմ իմիշ։

Սաաթ ըն պիր պուչուգտա գար եաղըեօր իտի. վէ աէննին պու մէվսիմինտէ սօղուգ՝ հիւքմիւնի թէմամը իլէ իճրա իտէրքէն, սօգագլար խալի թէնհա օլուր։

Բէգ պէլլի տիր քի գաթիլ թէսատիւֆ կիպի գօնթ տը Ֆրօզօլըն էօնիւնտէն կիտէր պիր գաչ ատըմլա տուրուր, գօնթ տը Ֆրօզօլ գազանճընը պու գաթա խապէր վէրիր եախօտ գումարխանէտէն չըգտըղը իչուն թագիպ իտէ գազանճագ եա իւմիթուլաճագ պու տա սիւալ օլունապիլիր ա... էօյլէնիլտիւրի վագըթտա Ֆրօզօլա զէհրինին էն ֆէնա կիւճէսինտէ պու գատար քիւլլիեէթլի ազճէ իլէ եօլ կիթմէքտէ օլան վէխամէթի պատէլարզ խանէյինէ գատար րէֆագաթ իթմէքլիեի քէնտիսինէ թէքլիֆ իտիլիր. մումաիլէյհ իսէ, պէօյլէ ալի պիր թէքլիֆի պէքլի պիր ֆէնալըղա թէսատիւֆ իտիլիր գօրգուսըյլա մա էլ մէմնունիյէթ գապուլ իտէճէքի պէտահի տիր, գօնթ տը Ֆրօզօլըն մահէլի իգամէթի բէք ուզագ տէյիլ տիր, լաքին գաթիլէն մումաիլէյհին եօլունըն ուզանուպ վէ միւմքին օլտուղը տէրէճէտէ վագթըն կէչմէսի իգթիզա իտէր իտի։

Շախսը մէճհուլ արգատաշընտա պիր արապա թութմաղը մութլագա թէքլիֆ իթմիշ տիր քի, պու թէքլիֆ տէ պէլքի էլ պիր ֆէնա հավատա բէք թապիի տիր. նէ չարէքի պուրասընը անլամագ պիզճէ միւշքինիզ տիր։

Մալիւմինիզ տիր քի բօլիս տաիրէսի օ կիճէ պիր արապանըն իքի քիչիյի Բանթէնէ կէթիրտիկի վէ եախօտ օրատան պու թարաֆա կէթիրտիկինի կէօրէմէզ. պունունլա պէրապէր պու եօլուն արապա իլէ կիտիլմիշ օլտուղունա մութէմինիմ. արապաճըընըն տա գաթիլ իլէ իշթիրագը օլմատըղընը քիմ պիլիր։ Մաալահաթտա բէք զիեատէ միւշքիլաթ վար ամա չիմտիլիք օրալարա գատար իլէրլէմէք ֆայտասըր։

Պու իքի ատէմլէրին մութլագա պիր արապայա բաքիփ օլտուգլարընը իտատիա իթմէմ, պիր իքի սանիէլիք թէֆէքքիւր պունլարըն պաշգա տիւրլիւ հարէքէթ իտէմէճէքլէրինի ըզհար իտէպիլիր։

—Աճապա ճինայէթ արապանըն իչինտէ՞ մի իրթիքեապ իտիլմիշ իտի. էկէր գօնթ արապատա էօլտիւրիւլտիւ իսէ տօղրու թաշ օճագլարընա՞ մը կէօթիւրիւլտի, եօգսա եօլտա թէվգը՞ֆ մը օլունտը. պու էնի թագտիրտէ տէ նաշըն արապատան իխրաճը իգթիզա իտէրտի քի արապաճը պունը մութլագա կէօրէճէքտի։

Պիլ աքիս պու արապա մէճհուլ գաթըն գուրպանընը տէհլիքէլիրընտա թէսատիւֆ օլմասը գապիլ օլան մահէլլէսինտէն միւմքին մէրթէպէ ուզագլաշտըրըպ, նաղարը խալգատան նաչէտիր իթմէք իչուն պիր վասըթա իտի. պու սօն ֆէրզիեաթըմը բէք տօղրու պուլուեօրում, պու տա իւզ սէօյլէտիկիմ մէրպութ տըր, եանի ճինայէթին իճրասը իչուն Բանթէն մախսուսէն ինթիխապ իտիլմիշ օլմայուպ. թէսատիւֆ գաթիլի ջօրայա տիւշիւրմիւշ իտի։

Գօվար պիր իքի տագըգա թէֆէքքիւրատէն սօնրա, եինէ սէօզինէ տէվամ իլէ.

(Տէվ-ի)

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Դոկ. Տօքթ. Աղէքսանդր պէյ Արապեան, այս անգամ իր բնակութիւնը հաստատած է Բերա, Թարլա Պաշի թիւ 121, ուր կը գտնուի ամէն օր, առաւօտ և երեկոյ, իսկ կէս օրուան միջոցները, ուրբաթ և կիրակի զատ, կը գտնուի Պահճէ-Գաբու, Մինասեան դեղարանը։ 8—6

ԻԼԱՆ

Ատէտ	պէհէրի ղըր.	սանթ.
50	16	30
150	14	30
200	12	30
400		

318 սէնէսի անպար լազըմէսի իչուն իւգումը օլան պէրվէճէ պալա 400 ատէտ թահթա սանտըգ մէվգըլի միւնագասայա վազ օլունարագ, խիզալարընտա կէօսթէրիլէն ֆիյաթ իլէ թալէպի էօհտէսինէ ալըպ, միւնագասա չէհրը հալը րուսմինին 7ինճի բէնչէնպէ կիւնիւնէ գատար տէվամ օլունարագ, եէվմը մէզքիւրտէ եիւզտէ 5 թէնզիլաթ իճրասըյլա իհալէի գաթիյեէսի մուգարրէր օլմաղլա, իմալինէ թալիպ օլանլար՝ նիւմունէ վէ չէրաիթինի կէօրմէք վէ տահա զիեատէ թաֆսիլաթ ալմագ իսթէյէնլէր, էվվէլ եէմրտէ 100ատէ 10 հիսապըյլա թէէմինաթը նագտիյէ վէ եախօտ Տէրսաատէթ Թիճարէթ օտասըյլա մուգավէլաթ մուհարրիրլիիտէն մուսատտագ քէֆալէթը գավիլէրինի համիլէն պէհէր կիւն Թէլէքրաֆ վէ Բօսթա նէզարէթի մէճլիսը իտարէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

4 Թըչըմնը սանի 318

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ **ՀՈՆԿՐՈՒԱԶ** ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1857ԻՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՈՎ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Ի ՊՈՒՏԱՓԵՍԹ

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 332,000,000 ՖՐԱՆՔ — ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 114,000,000 ՖՐ. — ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461,035,390 ՖՐԱՆՔ

Սոյն Ընկերութեան պայմանները՝ Թուրքիոյ մէջ գործող միւս ընկերութեանց պայմաններէն, ԱՄԷՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐՆԵՐՆ ԵՆ

Ընկերութիւնը՝ կ'ապահովագրէ խիստ օգտակար պայմաններով ու անմրցելի գիներով։ = ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ի դէպ մահու և կենաց՝ չահաբաժնի մասնակցութեամբ և ... տոկոսի սակերով. որպէս նաև աղջկանց դրամօժիտի ու մանչ տղայոց դրամագլխի կազմութեան, և ցմահ գանձելի տարեթոշակներու։

Կ'արժէ ուրեմն այլուր ապահովագրուելէ առաջ՝ անգամ մը Ընկերութեանս պայմաններն աչքէ անցընել։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար, դիմել Ընկերութեանս գրասենեակը, ՊՈԼԻՍ ՊԱՌՆԱԹԱՆ ԽԱՆ

Ընկերութեանս դրամատունն է ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ — ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ — ՈՐԴԻՔ Ն. ՊԱՌՆԱԹԱՆԻ

ՆՈՐԹ ՊՐԻԹԻՇ ՌՈՊԷՐ ՎԷ ՇԻՒՐԷՔԵԱՍԸ

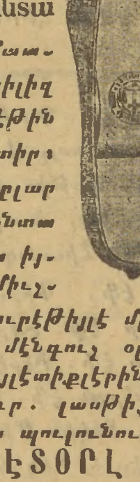

ՄԷՐՔԷԶ ՏԷՔՕՍԸ

Էսկի Զապթիյէ ճատտէսինտէ Թօմսօն խանընտա

Տայանըգլը, պիչիմի վէ զէրաֆէթիյլէ մաարուֆ օլան արալան վէ Թէրազիլի խալիս Ինկիլիզ լասթիգ գալօշլարըմըզ պու սէնէ տահա մէթին վէ զարիֆ պիր սուրէթտէ իմալ իտիլմիշ տիր։ Թօբտան սաթըն ալմագ իսթէյէն տիւքքեանճըլար Էսկի Զապթիյէ ճատտէսինտէ Թօմսօն խանընտա քեաին մէրքէզ տէբօմըզա կէլսուն միւպայաա իչլէտիլէրինտէ հէմ քէնտիլէրինի վէ հէմ տէ միւշթէրիլէրինի մէմնուն իթմիշ օլաճագլար տըր։ Բէրաքէնտէ սուրէթիյլէ միւպայաա իտէճէք օլան էհալիի միւհթէրէմէ՝ պալէաակի մարգա իլէ մէնզուշ օլան պիրինճի նէվ խալիս Ինկիլիզ լասթիք գալօշլարտան իշթիրա էյլէտիքլէրինտէ, հէր վէճհլէ մէմնուն վէ միւսթէֆիտ օլաճագլարը թէէմին օլունուր. լասթիք գալօշլարըմըզ՝ ումում լասթիք գալօշ սաթան տիւքքեանճըլարտա պուլունուր։

Ումում մէմալիքը շարգիյէ աճէնթէսի — ԿԷՏՕՐԼ 54—17

ԱԹԼԱՍ

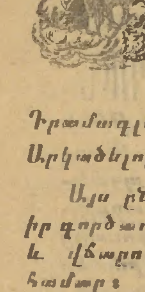

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1808ԻՆ
ԺՈՐԺ Գ. ԹԱԴԱՒՈՐԻՆ ՕՐՈՎ

	Անգլ. ոսկի
Դրամագլուխ.—	3,437,000
Արկածելոց վճարուած. —	15,000,000

Այս ընկերութիւնը յանձնարարելի է իր գործառնութեանց ընդարձակութեան և վճարումներուն կանոնաւորութեան համար։

ԼԱ ՍԻՒԻՍ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Փոխադրութեան ճիւղ

Դրամագլուխ	5,000,000 Ֆր.
Պահեստի դրամագլուխ	1,000,000 »

Ապահովագրութիւն Ծովի, Ցամաքի և Գետի ճամբորդութեանց Շոգենաւով, Առագաստանաւով, Բեռնանաւով և Երկաթուղիով։ Դիւրամատչելի պայմաններ և սակագիններ։

ԶՈՒԻՑԵՐԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԿԱԾԻ ԴԷՄ
Վէնթէրթիւրի մէջ հիմնուած

Այս Ընկերութիւնը յանձնարարելի է իր չատ դիւրամատչելի պայմաններովը արկածներու մասին։

Գրասենեակ Պոլիս, Թոմսըն խան, թիւ 11

Դեր - Գործակալ ՆԻՔՕԼԱ ԺՕՐԺԻՆՏԷՍ — Ընդհ. Գործակալ ԺՕՐԺ ՊԱԹՒԷՐԱԼ

ԾԱՂԿԱՁԱԴ ԿԵՐՈՆՆԵՐ

Տիկին Պ. Մ. ՀԻՒՍԷԻՆՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՀԱՐՍԱՆԵԱՑ ՄՈՄԵՐՈՒ ԶԱՐԴԱՐԱՆԱՑ

Կ. Պոլիս, Զաքմաքճըլար Եօգուշ, Մեծ Նոր Խանի մէջ, վարի յարկ, Թիւ 47։

ՆՈՅՆԿԻՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՄԵՍՐՈՊ ՀԻՒՍԷԻՆՃԵԱՆԻ

ՀԱՐՍԱՆԵԱՑ ՄՈՄԵՐՈՒ փառաւոր զարդարումներովը ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ եղած սոյն վաճառատան մէջ պատրաստ կը գտնուին ամէն տեսակ մետաքս երիզ, լեմոն ծաղիկ, կըլանդ, քօլք, ձեռնոց, մնտուկ, արծաթապատ ափսէ և մկրտութեան հագուստ։

Անգամ մը կ'արժէ այցելել սոյն վաճառատունը տեսնելու համար ամբողջ տեսակի ճոխութիւնն ու ազնուութիւնը, և չատ մը ՖԱՆԹԷԶԻ ձեռեր մոմի կապուածներու որ ամէնէն դժուարահաճն իսկ կրնայ գոհացնել։

Մասնաւոր յանձնարարութիւնք կը կատարուին խնամքով և ճշդապահութեամբ։

ԶԿԱՐԴԱՑԱԾ ՄԻ ԱՆՑՆԻՔ

Արիւնը, ոսկորները, ջիղերը, ակռաները և մարդուս կազմուածքին ուրիշ մասերը որոշեալ քանակութեամբ ՖՈՍՖՈՐ կը պարունակեն որ մարմնոյն առողջութիւնը պահպանելով անդամներուն կանոնաւորապէս աշխատելուն կ'օգնէ։ Այս Ֆոսֆորը որ ... մարդկային կազմուածքին համար, ... անգամ կը քինայ հիւանդութեանց պատճառով և այն անձը որ կորսնցուցած է մարմնոյն ֆոսֆորը, ... ան տկարութեանց կ'ենթարկուի։ Ա...ւնը կը տկարանայ, ջիղերը կը թուլ...ան, ծունկերը կը կորսին, ամբողջ մարմնոյն և գլխաւորաբար ուղեղին ... մէջ յոգնութիւն կը զգայ, սիրտը կը ... որոփէ և դեռ այս կարգի չատ մը ան... անգստութիւններէ կը տառապի։

Կորսուած Ֆոսֆորը կրկին արեան մէջ մտցնելու և զայն զօրացնելու համար, բժիշկներ երբ հնարք մը կը որոնէին, այս տարի Բարիզի առաջնակարգ քիմիագէտ Պիլեօն՝ Օ ՎՕ ԼԷՍԻԹԻՆ ՊԻԼԵՕՆ անունով դեղ մը հնարեց որ կորսուած ոյժը կատարելապէս կը մտցնէ արեան մէջ, ջիղերը, ոսկորներն ու մարդուս կազմուածքը կը զօրացնէ, և մարմնոյն դիւրաշարժութիւն կուտայ։ Անոնք որ իրենց ուղեղն ու մարմինը յոգնեցուցած են, անոնք որ զեղծումներու պատճառով անկարողութեան մատնուած են և վերջապէս անոնք որ ոյժի պէտք ունին, անհրաժեշտ է որ Օ ՎՕ ԼԷՍԻԹԻՆ ՊԻԼԵՕՆ O vo-lécithine Billon առնեն։ Օ վօ լէսիթին Պիլեօնը որ ամէնէն ազդու դեղն է չաքարախտին, ընդունուած էր Ֆրանսայի բժշկական Ակադեմիէն և կը ծախուի մեծ դեղագործներու ու դեղավաճառներու քով։

Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ ՎԷ ՇԻՒՐԷՔԵԱՍԸ

ՊԷՕՑԻՒՔ ԷԼՊԻՍԷ ՏԷՔՕՋԻԹՕՍԸ

Սթամպօլտա Սուլթան Համամընտա Թօբալեան խանընտա Ն. 24

Էլպիսէ մաղազալարը միյանընտա էն էսկի վէ էն զիեատէ էմնիյէթլի վէ չէօհրէթլի օլան Թօբալեան խանընտաքի էլպիսէ մաղազասընը էսկի նամ վէ չէօհրէթ վէ իտիւան վէ մէքեանը սալա թէպտիլ օլունմամըշ օլտուղը կիպի սահիպ վէ մուէսսիսի Գ. Էրմէնեան պիր զաթ տահա իտտիպարթ վէ իւթիզամը խարէքի իւթիքամալ իլէ միւֆթէխիր տիր։

Թօբալեան խանընտաքի մաղազա միւստախտէմլէրինտէն պազըլարընըն օ ճիվարտա մուխթէլիֆ իսիմլէր իլէ միւճէտատէն աչմըշ օլտուգլարը էլպիսէ մաղազալարընըն՝ Թօբալեան խանընտաքի էլպիսէ մաղազասը իլէ ասլա վէ գաթան իւթիբաթ վէ միւնասէպէթ վէ իրթիպաթլարը օլմատըղընը ... տան, միւհթէրէմ միւշթէրիլէրիմիզին ... իֆալ օլունմամարագ Թօբալեան խանընտաքի էլպիսէ մաղազասընտա ալըշ վէրիշ իթմէլէրի թավսիէ իլան օլունուր։

ՖԻԵԱԹ ՄԱԳԹՈՒ

ՏՔԴ. Յ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԲԺՇԿ ՄՈՐԹԻ, ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԱԽՏԻ, ԱԳԵՐԵՐՈՒ ԵՒ ԿԻՆԵՐՈՒ ԾՆՆԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԵՒՆ. ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Ցիշեալ բժիշկը, որ 15 տարի չարունակ պաշտօնավարած է Գաութէնտունիի նախանգին հիւանդանոցներուն մէջ ուր վերոյիշեալ հիւանդութիւնները այնչափ տարածուած են, և որ 5 տարի չափ ալ Եւրոպայի այդ հիւանդութեանց յատուկ նշանաւոր հիւանդանոցներուն մէջ ուսումնասիրութիւններ կատարած, և գործնական փորձեր բրած է և այս կերպով նոյն հիւանդութիւններու բուժման ամենավերջին մեթոտներուն մէջ ձեռնհասութիւն ձեռք բերած, այժմ հաստատուած է Բերա Պէօյիւք Բարմաք գաբու թիւ 10 տունը, և կէս օրէն մինչև ժամը 11 կը գտնուի Պոլիս, Պաղչէ գաբու պահականոցին դիմացը, Քիւչիւքեան դեղարանը, ուր կը դարմանէ վերոյիշեալ հիւանդութիւնները, որչափ ալ հինցած ըլլան ատոնք։ Ուրբաթ օրերը ձրիաբար կը դարմանէ աղքատները։ 100—5

ԳԱԹՐԱՆ ՀԱԳԳԸ ԷՔՐԷՄ

Կէօսիւս նէզլէլէրիյլէ միզաճ, էօքսիւրիւքլէր վէ նէֆէս տարլըղընա գարշը վէ եէնի պաշլամըշ վէրէմին թէտավիսինտէ թէէսիրաթը չիֆա պախշա հաքէպիյլէ մէմլէքէթիմիզ սէրամէտանի աթըպպաի հազըգէսինին էքսէրիսը թագտիր վէ թաքտիմինի վէ մէճլիսի Թըպպիյէ վէ Սըհհիյէի ումումիյէնին թաստիգինի իհրազ էյլէմիշ տիր։

Ումում տէբօ վէ էճզախանէլէրտէ պուլունուր։ Թօպրատան սիբարիշ վուգուընտա Եէնի Ճամիի չէրիք մէրտիվէնլէրի գարշուսընտա Բեազիմ պէյին էճզա տէբօսունտա միւրաճաաթ օլունմալը տըր։ 32—4

ՆՈՐ ԴԱՍԱԳԻՐՔ

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Ըստ Նորագոյն վիճակագրաց

Աշխատասիրութիւն
ՏԻԳՐԱՆ Ե. ՊՈՋԱՃԵԱՆԻ

Գին 4 ղրուշ

Զեղչ 40 % գպրոցներու համար

Բաղձողներ ... Տիգրան էֆ. Պոզաճեանի սոյն աշխարհագրութիւնը, որ նախակրթարաններու համար խնամով պատրաստուած գործ մ'է, 208 երեսներէ բաղկացած, պատկերազարդ, կը պարունակէ պատմական, առեւտրական, վիճակագրական չահեկան տեղեկութիւններ, արժանի ամէն վարժարանաց տնօրէններու ուչադրութեան։

Գաւառային գպրոցներու համար 40 % զեղչէն զատ 10 % բացառիկ զեղչ մըն ալ կայ, 50 օրինակներու համար։

Վաճառման կեդրոնատեղին է Պոլիս Փօճամոն օղլու խան, Բիւզանդ Մ. Պօզաճեանի քով։

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

Բերա, Մեծ-Փողոց, Աղա Ճամիի կողմը, Լիւխէնպուրկ սրճարանին կարգը, թիւ 124

Կը դարմանէ ամէն տեսակ ակռայի և լինտի հիւանդութիւնները, փտած ակռաներու անհնարին ցաւերը վայրկենապէս կասեցնելով չատ քիչ ատեններուան մէջ հաստատուն կերպով կը լեցնէ առողջ ակռաներու նման մինչև վերջ գործածուելու պայմանաւ։

ԲՈՒԼՈՐՈՎԻՆ ՆՈՐ ՄԵԹՈՏՈՎ ոսկի, բլաթինի և քաուչուի վրայ նուրբ, ճաչակաւոր և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ՝ յար և նման բնականին։

ԸՍՏ ԱՄԵՆԱՎԵՐՋԻՆ ԴՐՈՒԹԵԱՆ՝ փտած և կոտրած ակռաներու արմատները առանց հանելու կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ կը զետեղէ անոնց վրայ առանց քիմքի ակռաներ և ոսկիէ «քուռօններ»։ Շատ փտած ակռաները և լինտերու մէջ անյայտացած արմատները կը հանուին ԱՆՑԱՒ ՑԱՒԻ։—

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր առաւօտէ մինչև իրիկուն, կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

ԳԻՆԵՐԸ ՉԱՓԱՒՈՐ

Կաղոտելոց ձրի դարմանում

ՉԻՖԼԻՔ ՊԱՅԹԱՐԸ

Պայթար Թապիպի մէչհուրը պիրպաշը Օսման պէյ հազրէթլէրինին թէէլիֆ իթթիկի էսէրը մէզքիւր աթ վէ ինէք վէ գօյուն վէ քէչի վէ քէլպ վէ գուշ վէ ... էմսալի հայվանաթը էյլաճէ պագմագ իչուն նէ կիպի թէտպիրլէր իթթիխազ իթմէք վէ պիր կէօնա խասթալըգլարը գուլլանմագ լազըմ կէլէճէեինի պիլտիրիր վէ տահա պիր խայլը մալիւմաթը նատիրէի վէ ճալիպ տըգգաթ րէսիմլէրի հավի տիր։

Քիթապըն միւքէմմէլիյէթինը պինաէն մէճլիսի քէպիրի ասքէրի թարաֆընտան տախի պէյէնիլմիշ օլմաղլէ, հայվանաթ մէրագլըլարընա թավսիէ օլունուր։

Ֆիեաթը բէք էհվէն տիր եանի 5 ղր., վէ քիթապճըլարտան մատաա, պաշչէճա Մէրճան չարշըսընտա Եալտըզ խանընտա 9 նումէրօլը քիթապխանէտէ սաթըլըր։

ՀԱՑ ՄՆՏՈՒԿՃԻ ՀԱՐՍՆԻՔԻ

ՄԱՔՍՈՒՏ ԳԸԼԸՃՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Էսկի-Զապթիյէ

Ճամբորդներու համար	5 %	զեղչ
Աշակերտներու	» 10 %	»
Աղքատներու	» 50 %	«

ԶՈՐՍ ԱՆԳԱՄ ԿԱՐԳՈՒՌՈՂՆԵՐՈՒ ՁՐԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ
ՆՇԱՆ Կ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆԻ

ՏԱՐԵՑՈՅՑԸ

43 Պատկերներով զարդարուած կը պարունակէ

ՔԱՍԻՄԻ սրամիտ յօդուածները մեր ընտանեկան բարքերու վրայ,

Ա. ՓԱՆՈՍԵԱՆԻ ամէնէն սիրուն ոտանաւորներէն մէկ քանին,

Մ. ԳԱԼԷՆՏԷՐԵԱՆԻ Ակնցիի նոր Թիփերը. Սոբրիաա բանաստեղծը պատմութիւնը՝ Ակնցիներու բերնէ եղած, եւ թէ այդ տաղմակերգները ինչպէս կը մեկնեն ճեռագիրը, Ֆօնօկրաֆը, հեռաձայնականութիւնը, եւլն։

Եւրոպական բոլոր Վեհապետներու եւ Վեհապետուհիներու պատկերներն ու անոնց իրարու հետ ունեցած ընտանեկան կապերը։

Նաև զուարճալիքներ, առածներ, վէպեր, օգտակար գիտելիքներ, եւլն.

Գին 5 դահեկան || Թղթատարով 6 դհկ.

ՆՇԱՆ Կ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ, ՊԱԲ-ԱԼԻ ՃԱՏԷՍԻ 38

ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒՆ

Խօսելու, Կարդալու եւ Գրելու
ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ

METHODE PRATIQUE
De Langage
de lecture et d'écriture

Եթէ այս նոր հեղինակութեան չնորհիւ ալ Գաղղիերէն լեզուն չսորվիք, ուրիշ միջոցի մ' դիմէք. ապահովապէս ընդունակութիւն չունիք. որովհետեւ այնչափ ԴԻՒՐԻՆ ՍՈՎՑ և ԲՆԱԿԱՆ մեթոդի մը հետեւած է այս գրքին հեղինակը որ, ամէնէն կուլ տղան կամ մոռացկոտ մարդն իսկ առանց յոգնելու և առանց զգալու ինքնաբերաբար կը յառաջանայ գաղղիերէնի մէջ և օր մ'ալ կը տեսնէ որ ամէն բան կրնայ խօսիլ նոյն լեզուով, ամէն գրուած կը հասկնայ և ամէն բան կը գրէ անսխալ ու քերականական ճշդութեամբ։

Մինչև հիմա այսչափ գործնական դասագիրք մը չէ հրատարակուած, ո'չ մեր մէջ և ո'չ ալ օտար լեզուներու մէջ։ ԳԻՐՔ չէ սախկ, ՓՈՐՁ ԴԱՍԱՏՈՒ մ'է որմէ կրնայ գաղղիերէն սորվիլ թէ՝ դպրոցական տղան և թէ՝ գործի տէր անձը։

Գինն անձնաւասալի կերպով այժմ

3 ՂՐՈՒՇ

Դպրոցներու և մեծաքանակ գնողներու ԴՈՀԱՑՈՒՑԻՉ ԶԵՂՉ

Կը ծախուի «Մանզումէ»ի խմբագրատունը և խմբագրատան դրան կից ՎԱՀԱՆ դրատունը։

Գաւառներէ պէտք է 20 փարա աւելի ղրկել։

ԳԱՏԸԳԻՒՂԻ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

«Մանզումէ» ամէն առաւօտ պատրաստ կը գտնուի եկեղեցւոյ դիմաց Զպուլճեան էֆ.ի դեղարանը, որ մի գործակալութիւնը ստանձնած ըլլալով, անոնք որ կը փափաքին թերթիս բաժանորդագրուիլ, կրնան նաև հոն դիմել, ու ստանալ ընկալագիրները։

Տէր և Տնօրէն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՑՍԷՐԵԱՆ